

Kaakkois-Suomen tiepiiri 2006

Ylämaan liikenneturvallisuussuunnitelma

Ylämaan liikenneturvallisuussuunnitelma

Tiehallinto
Kaakkois-Suomen tiepiiri
Kouvola 2006

Kannen kuva: Noora Airaksinen

TIEH 1000115-06

Verkkojulkaisu
TIEH 1000115-v-06

Edita Prima Oy
Helsinki 2006

Julkaisua saatavana:
Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri
Faksi 0204 22 6215
Sähköposti: kaakkois-suomen.tiepiiri@tiehallinto.fi

Karttapohjat © Genimap Oy, lupanro L4356

TIEHALLINTO
Kaakkois-Suomen tiepiiri
Kauppamiehenkatu 4
45100 KOUVOLA
Puhelinvaihde 0204 22 11

YLÄMAAN KUNTA
Koskentie 4
54410 YLÄMAA

TIIVISTELMÄ

Ylämaan liikenneturvallisuussuunnitelma koostuu liikenneympäristön parantamissuunnitelmasta sekä liikenneturvallisuustyön organisointi- ja kehittämssuunnitelmasta. Liikenneympäristön parantamissuunnitelman tavoitteena oli selvittää liikenneturvallisuuden ongelmakohteet Ylämaan alueella, suunnitella parantamistoimenpiteet ja laatia toimenpiteiden toteuttamisohjelma. Liikenneturvallisuustyön organisointisuunnitelman tavoitteena oli suunnitella kunnan liikenneturvallisuustyö sekä lisätä kunnan henkilökunnan ja päätöksentekijöiden liikenneturvallisuustietämystä.

Ylämaan alueen liikenneturvallisuusongelmien selvittämiseksi toteutettiin liikenneturvallisuuskysely kuntalaisille, asukasyhdistyksille ja kylätoimikunnille. Lisäksi tehtiin sidosryhmähaastatteluja. Ylämaan alueella tapahtuneet onnettomuudet analysoitiin viimeisen viiden vuoden ajalta ja tiepiirin ja Ylämaan kunnan tulleet liikenneturvallisuutta koskevat aloitteet ja palautteet käytiin läpi.

Ylämaan kunnan alueella on tapahtunut vuosina 2000-2004 yhteensä 51 liikenneonnettomuutta eli keskimäärin 10 onnettomuutta/vuosi, joista loukkaantumiseen johti keskimäärin 2,6 onnettomuutta/vuosi. Onnettomuudet painottuvat voimakkaasti Vaalimaantielle (maantie 387).

Liikenneturvallisuuskyselyssä ja sidosryhmien haastatteluissa liikenteen ongelmakohteeksi nousi Vaalimaantie, missä ongelmana ovat vilkas raskas liikenne, venäläiset kuljettajat, tien kapea piennar ja huono talvikunnossapito. Myös paikallisteiden liittymät koetaan vaarallisiksi. Alemman tieverkon sorateiden geometria, vilkas raskas liikenne ja huono hoito aiheuttavat asukkaiden mielestä turvallisuusongelmia. Kevyen liikenteen kannalta ongelmallisia paikkoja Ylämaalla ovat Ylämaantie ja Pulsantien, Opintien ja Pappilantien liittymä. Liikenteessä liikkuvien asenteisiin liittyviä ongelmia ovat välinpitämättömyys ja piittaamattomuus muita liikenteen osallisia kohtaan, ylinopeudet sekä rattijuopumus.

Ylämaan kuntaan määritettiin työn aikana liikenneturvallisuustavoitteet kunnan liikenneturvallisuuden ongelmatiikka ja olosuhteet huomioon ottaen. Toimenpiteet on suunniteltu asetettujen tavoitteiden hengessä. Toimenpiteiden suunnittelussa keskityttiin onnettomuuksien, kyselyjen ja haastattelujen perusteella taajaman ja haja-asutusalueen hankalimpiin ongelmakohteisiin, kuten liittymiin. Lisäksi huomiota on kiinnitetty erityisesti koulujen ympäristön turvallisuuteen ja raskaan liikenteen ongelmakohteisiin.

Liikenneympäristön parantamiseksi on tehty esitykset 14 toimenpidekokoaisuudesta, jotka on jaettu taajama-alueen ja haja-asutusalueen toimenpiteisiin. Toimenpiteet koskevat mm. taajaman kevyen liikenteen yhteyksien parantamista, liittymänäkemien raivausta, nopeusrajoitusten muutoksia ja ajoratamerkintöjä. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, valvontaan, raskaan liikenteen ongelmiin, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä.

Raskaan liikenteen ylinopeuksiin ja ajokäyttäytymiseen vaikuttaessa tiedotus, valistus, yhteistyö ja valvonta ovat avainasemassa. Lisäksi vuorovaikutteinen suunnittelu edesauttaa toimenpiteiden hyväksymistä ja edelleen toivotunlaista liikennekäyttäytymistä. Raskaan liikenteen on tärkeää olla edus-

tettuna liikenneturvallisuustyöryhmässä, jossa mm. ajankohtaisia suunnitelmia käsitellään.

Liikenneturvallisuustyön organisointia varten Ylämaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä ja Lappeenrannan seudun, neljän kunnan yhteinen liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui työn aikana kolme kertaa ideoimaan ja suunnittelemaan kuntien hallintokuntien toimenpidesuunnitelmia. Ylämaan hallintokuntien omat toimenpiteet lähivuosien liikenneturvallisuustyössä suunniteltiin siten, että kunkin hallintokunnan kohderyhmät, niille suunnitellut toimenpiteet, vastuuhenkilöt tai – tahot sekä toteuttamisajankohdat kirjattiin ylös toimenpidetaulukoihin. Taulukoihin kirjattiin myös seurantasarake, johon merkitään vuosittain toteutetut toimenpiteet. Nämä taulukot ovat sähköisessä muodossa hallintokuntien käytössä ja niihin on tarkoitus kirjata seurantamerkinnot sekä tarvittavat muutokset seuraavan vuoden toimintaan.

Toteuttamisohjelmaan sisältyvien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä noin 3,7 milj.€. Suuren osan haja-asutusalueen kustannuksista muodostavat paikallisteiden 14780 ja 14787 parantamishankkeet sekä kevyen liikenteen väylähankkeet. Yleisille teille esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän noin 0,043 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa. Onnettomuuskustannusten yhteiskuntataloudelliset säästöt ovat noin 16 500 €, josta kunnalle kohdistuvan osuuden arvioidaan olevan 15 – 20 %. Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan kustannussäästöjä.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamisella on paljon välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä toteutettaessa. Liikenneturvallisuustyön organisointisuunnitelman vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten vähenemisenä. Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää myös kuntalaisten viihtyvyyttä sekä liikenne- että asuinympäristössään. Liikenneturvallisuuden korostaminen kunnan toiminnassa sekä päättäjien vahva sitoutuminen liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttamiseen lisäävät arvostusta ja kunnan imagoa asukkaiden keskuudessa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen ja toteutumisen seurantaan. Sitoutuminen tarkoittaa myös resurssien varaamista liikenneturvallisuustyöhön.

Liikenneturvallisuussuunnitelman toteutumista koskeva seurantakokous järjestetään kerran vuodessa. Seudullinen, Lappeenrannan, Joutsenon, Lemin ja Ylämaan liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu myös kerran vuodessa. Kokouksiin kutsutaan kuntien lisäksi myös Tiehallinnon, Liikenneturvan, SKAL:n, rajaviranomaisten ja poliisin edustajat.

ALKUSANAT

Liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Ylämaan kunnan ja Kaakkois-Suomen tiepiirin yhteistyönä. Lisäksi rahoitukseen on osallistunut liikenne- ja viestintäministeriö. Suunnitelma sisältää liikenneympäristön parantamissuunnitelman sekä liikenneturvallisuustyön organisointi- ja kehittämissuunnitelman. Suunnitelma on laadittu samanaikaisesti Lappeenrannan, Joutsenon ja Lemminkäisen liikenneturvallisuussuunnitelmien kanssa. Suunnitelmaa ohjanneisiin liikenneturvallisuustyöryhmään ja ohjausryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Birgitta Nakari (pj)	Lappeenrannan kaupunki
Pentti Multaharju	Lappeenrannan kaupunki
Anneli Tähkänen	Lappeenrannan kaupunki
Pirjo Korjola	Lappeenrannan kaupunki
Jyrki Aunonen	Lappeenrannan kaupunki
Eliisa Kivistö	Lappeenrannan kaupunki
Jari Hyrkkänen	Lemin kunta
Eero Kuokkanen	Lemin kunta
Kirsti Orpana	Lemin kunta
Sirkka Liljander	Lemin kunta
Miia Taipale	Lemin kunta
Ilpo Koponen	Joutsenon kaupunki
Kirsi Niinimäki	Joutsenon kaupunki
Virpi Koponen	Joutsenon kaupunki
Päivi Ahonen	Joutsenon kaupunki
Paavo Talonpoika	Joutsenon kaupunki
Kari Vaske	Joutsenon kaupunki
Anitta Viikko	Joutsenon kaupunki
Heikki Puranen	Joutsenon kaupunki
Kari Karell	Ylämaan kunta
Eila Tiainen	Ylämaan kunta
Esko Hämäläinen	Ylämaan kunta
Anne Ikäheimonen	Ylämaan kunta
Katri Tapio	Ylämaan kunta
Timo Järvinen	Kaakkois-Suomen tiepiiri
Ossi Lavonen	Kaakkois-Suomen tiepiiri
Juhani Valjakka	Kaakkois-Suomen tiepiiri
Sonja Heikkinen	Etelä-Suomen lääninhallitus
Eeva-Maija Koponen	SKAL
Kari Kouvo	Autokoulu Kouvo
Anna-Maija Hinkkanen	Liikenneturva
Leo Peuha	Lappeenrannan kihlakunnan poliisilaitos

Suunnitelman on laatinut Kaakkois-Suomen tiepiirin ja Ylämaan kunnan toimeksiannosta Sito-Kuopio Oy, jossa työstä kokonaisuutena sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmasta on vastannut DI Noora Airaksinen. Liikenneturvallisuustyön organisointi- ja kehittämissuunnitelmasta on vastannut DI Maija Krankka Esisuunnittelijat Sito Oy:stä. Lisäksi työhön on osallistunut insinööri Tanja Pesonen.

Kouvolassa, maaliskuussa 2006

Kaakkois-Suomen tiepiiri

Ylämaan kunta

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ ALKUSANAT

1	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	11
1.1	Suunnittelualue, nykyinen liikennejärjestelmä ja maankäyttö	11
1.2	Elinkeinorakenne ja työssäkäynti	12
1.3	Kaavoitus	13
1.4	Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	14
1.5	Aikaisemmat suunnitelmat	18
2	LIIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA	20
2.1	Liikenneonnettomuudet	20
2.2	Asukastilaisuudet ja -kyselyt	24
2.3	Koulujen liikenneturvallisuus	25
2.4	Liikenneturvallisuustyö	26
2.5	Esteettömyys ja joukkoliikenne	27
2.6	Raskas liikenne	28
3	LIIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET	29
3.1	Onnettomuuksien vähentämistavoitteet	29
3.2	Toiminnalliset tavoitteet	30
4	ONGELMAKOHTTEET JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET	31
4.1	Suunnittelun lähtökohdat	31
4.2	Taajama-alue ja lähiympäristö	31
4.3	Haja-asutusalue	34
4.4	Koulun ympäristö	36
4.5	Kunnossapito	36
4.6	Valvonta	37
4.7	Esteettömyys ja joukkoliikenne	37
4.8	Raskas liikenne	38
5	LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN	40
5.1	Ylämaan kunnan ja Lappeenrannan seudun liikenneturvallisuustyön organisointi	40
5.2	Liikenneturvallisuustyöryhmä	40
5.3	KVT -suunnitelman tavoitteet ja hallintokuntien liikenneturvallisuustyön kehittäminen	41
5.4	Liikennekasvatuksen, valistuksen ja tiedotuksen toimintasuunnitelma	42
5.4.1	Perusturvatoimi	42
5.4.2	Koulutoimi	42
5.4.3	Tekninen toimi	43
5.4.4	Palo- ja pelastustoimi	43

5.5	Alueellinen painopistealue liikenneturvallisuuksuystyössä	43
5.6	Yhteistyötahot	43
5.6.1	Liikenneturva	43
5.6.2	Poliisi	44
5.7	Liikenneturvallisuuksuystyön jatkuvuus ja seuranta	44
6	TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET	51
6.1	Kustannukset ja kiireellisyys	51
6.2	Toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutukset	51
7	JATKOTOIMENPITEET	53
7.1	Suunnitelman käsittely	53
7.2	Jatkosuunnittelu	53
7.3	Seurantaohjelma	53
LIITTEET		55

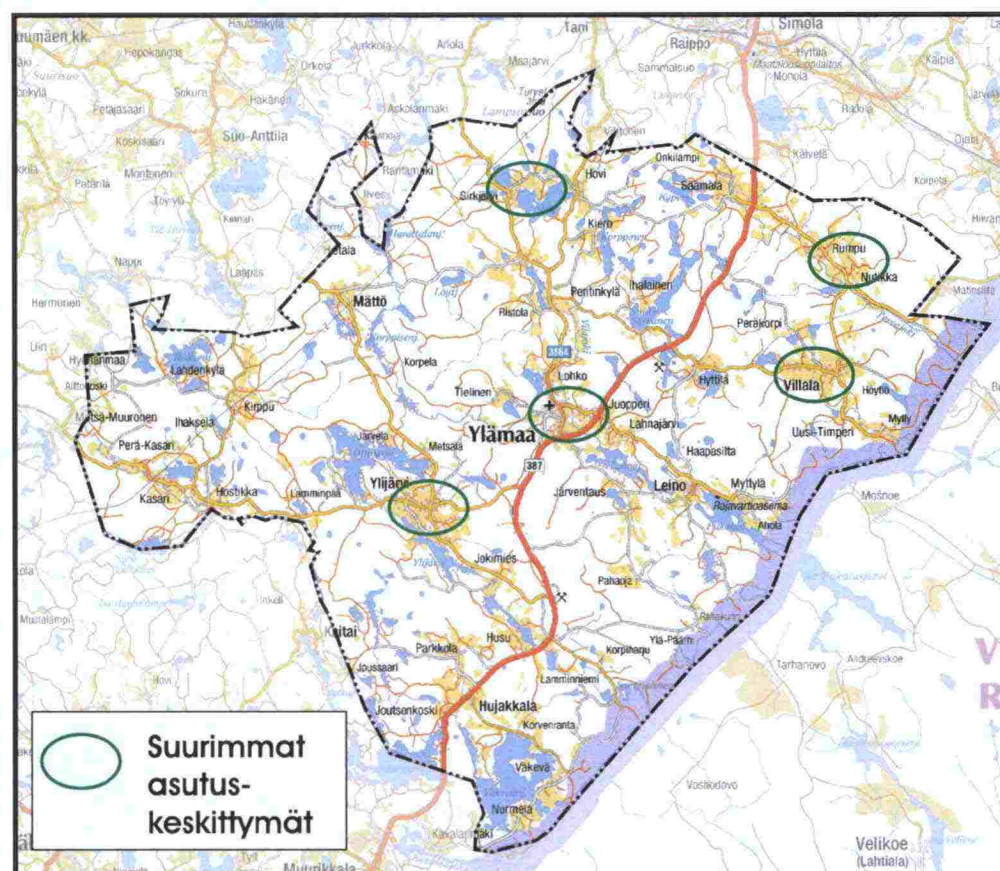
1 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

1.1 Suunnittelualue, nykyinen liikennejärjestelmä ja maankäyttö

Ylämaan kunta sijaitsee Etelä-Karjalassa. Kunta on yksi kahdeksasta Lappeenrannan seutukuntaan kuuluvasta kunnasta (Joutseno, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari ja Ylämaa).

Ylämaan kunnan pinta-ala on noin 410 km², josta vesistöä on noin 30 km². Kunnan alueella asuu nykyisin noin 1 500 henkilöä. Ylämaan kunnan väestömäärän ennustetaan laskevan vuoteen 2030 mennessä noin sadalla henkilöllä. Suurin osa väestöstä asuu tilastokeskuksen taajamamäärittelyn mukaisilla taajama-alueilla. Kunnan alueella on keskustaajaman lisäksi neljä kylää: Nutikka-Rumpu (150 asukasta), Sirkjärvi (130 as.), Villalla (vajaat 100 as.) ja Ylijärvi (121 as.). Lähin kaupunki on Lappeenranta, jonne on matkaa 35 kilometriä. Ylämaalla on vuoden 2004 tilaston mukaan noin 850 kesämökkiä, joten asukasmäärä kasvaa kesäaikana ja sen myötä liikenne on kesäaikaan vilkasta. Ylämaan naapurikuntia ovat Miehikkälä, Luumäki ja Lappeenranta.

Kunnan alueella kirkonkylällä on yksi koulu, jossa toimii luokat 1-6.

Kuva 1.1. Suunnittelualue ja keskeisimmät kyläkeskukset.

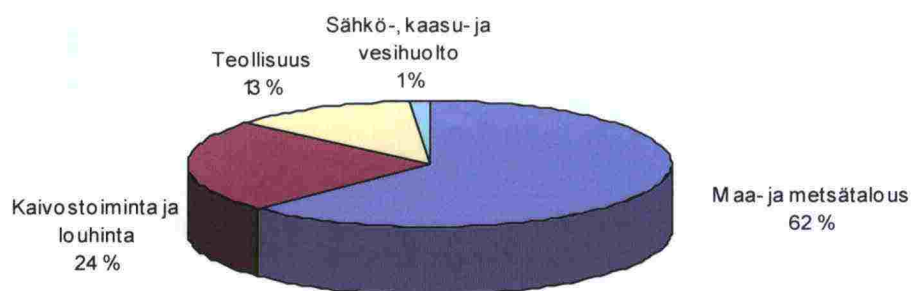
Ylämaan kunnan läpi kulkeva pääväylä on maantie 387, joka on seudullisesti merkittävä väylä Etelä-Karjalan alueella. Raja-asemien läheisyyden vuoksi

maantiellä 387 on paljon raskasta, kansainvälistä liikennettä. Lähin rautatie- ja lentoasema sijaitsevat Lappeenrannassa.

Ylämaalla on useita suosittuja matkailukohteita. Näistä ylivoimaisesti suosituin on jalokivikylä, jossa on nähtävillä useita jalokiviä. Jalokiviteeman ympärille on rakennettu useita erilaisia matkailupalveluja.

1.2 Elinkeinorakenne ja työssäkäynti

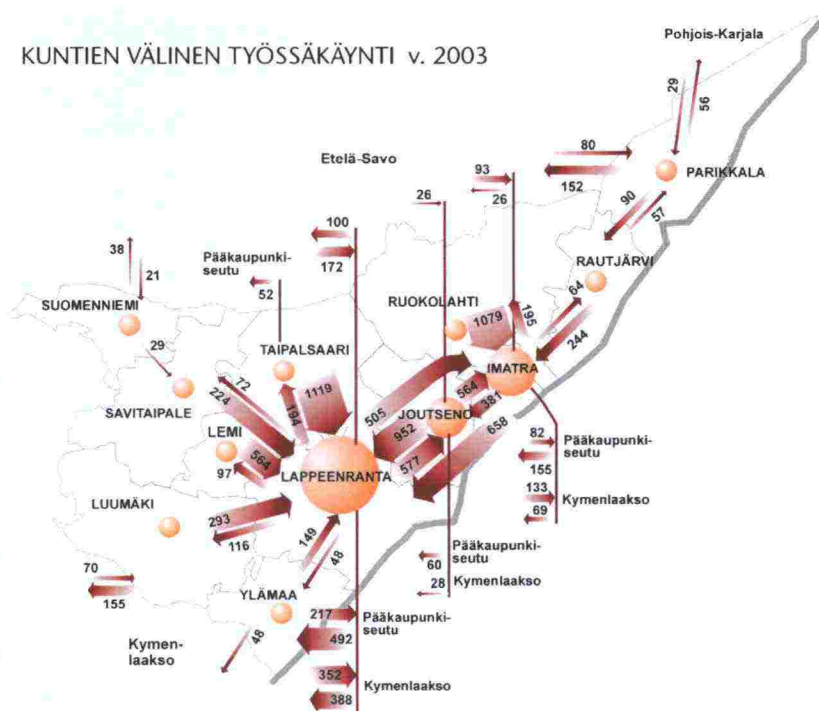
Ylämaan kunnan alueella on työpaikkoja noin 490 kpl. Suurin osa, 62 % työpaikoista on maa- ja metsätalouden toimialalla. Kaivos- ja louhostoiminnan työpaikkoja on myös paljon, lähes neljännes kaikista työpaikoista. Teollisuuden osuus on 13 %. Se kuvastaa Ylämaan elinkeinorakenne on esitetty kuvassa 1.2.

Kuva 1.2. Ylämaan elinkeinorakenne vuonna 2002.

Kuntien välistä työssäkäyntiä ei ylämaan kunnasta tapahdu muuta kuin Lappeenrannan suuntaan. Ylämaalta käy vuoden 2003 tietojen mukaan noin 150 henkeä työssä lappeenrannasta. Päinvastaista työssäkäyntiä on noin 50 henkeä.

KUNTIEN VÄLINEN TYÖSSÄKÄYNTI v. 2003

Kuva 1.3. Kuntien välinen työssäkäynti Etelä-Karjalan alueella.

1.3 Kaavoitus

Maankäytön sijoittumisella ja suunnittelulla on keskeinen merkitys liikenneturvallisuuden kehittämismahdollisuuksiin. Vaikutusmahdollisuudet ovat suurimmat varhaisissa kaavavaiheissa. Tarkemmilla kaavatasoilla mahdollisuudet ovat vähäisimmät. Asutuksen, työpaikkojen, palvelujen ja muiden toimintojen sijoittuminen vaikuttaa ihmisten päivittäiseen liikkumistarpeeseen ja siihen, millä kulkutavalla matkat tehdään. Jos taajaman/kyläkeskusten maankäyttö hajaantuu, lisää se autoliikennettä ja samalla turvallisuusongelmia. Hajautuneessa aluerakenteessa turvallisen kevyen liikenteen verkoston rakentaminen on kallista ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset ovat huonot. Esim. asuinalueiden ja palvelujen sijoittamisella pääliikenneväylien samalle puolelle voidaan ehkäistä myös vaarallisten tienyliityskohtien syntyminen.

Tärkeää on huomioida se, että lyhytnäköisillä joidenkin osa-alueiden säästöillä saatetaan rakentaa vaarallista ja epäviihtyisää ympäristöä, mikä pitkällä tähtäimellä voi johtaa suuriinkin kustannuksiin niin ratkaisujen korjaamisessa kuin yhteiskunnallisissa, mm. onnettomuuksista aiheutuissa kustannuksissa.

Ylämaan kunnan alueella on voimassa yleis-, asema- ja ranta-asemakaavoja. Lisäksi Etelä-Karjalan maakuntakaavan laadinta aloitetaan vuoden 2005 kuluessa. Kaavaan liittyviä perusselvityksiä on tekeillä. Maakuntakaava tulee korvaamaan vuonna 2001 vahvistetun seutukaavan. Maakuntakaavaan liittyen on laadittu myös maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma.

Yleiskaavat

Oikeusvaikutteisia yleiskaavoja ovat rakennuslain aikaiset (ennen vuotta 2000) yleiskaavat, jotka on kunnanvaltuuston hyväksynnän lisäksi vahvistet-

tu sekä nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tehdyt kunnanvaltuuston hyväksymät yleiskaavat. Ylämaan kirkonkylän ja lähialueiden osayleiskaava on hyväksytty Ylämaan kunnanvaltuustossa 070.06.2005. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja tarkoitettu ohjaamaan rakentamista (MRL).

Asemakaavat

Ylämaan keskustaajaman asemakaava on laadittu pääosin 1970-luvun lopulla. Kaavoitettua aluetta on laajennettu useaan otteeseen, viimeksi vuonna 2001 ns. Kuuselan lisäalueella. Lisäksi asemakaavan sisällä on tehty muutoksia, joiden avulla taajaman rakentamista on pyritty muuttamaan paremmin nykytarpeita vastaavaksi. Koko kunnan alueelle on laadittu ranta-osayleiskaava, joka on vahvistettu alkuvuodesta 2002.

Yleiskaavatasolla ratkaistaan pitkälti maankäytön alueiden sijoittuminen. Asemakaavatasolla ei ole mahdollista enää juurikaan puuttua periaatteellisiin ratkaisuihin. Yleiskaavoissa esitetyt aluevaraukset tukeutuvat pääosin nykyiseen maankäyttöön eikä niistä ole osoitettavissa nykytilanteeseen nähden merkittäviä liikenneturvallisuusriskejä. Edellä mainitut tekijät huomioiden on jatkossa kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota uusien osayleiskaavojen laadintavaiheiden liikenneturvallisuustarkastuksiin.

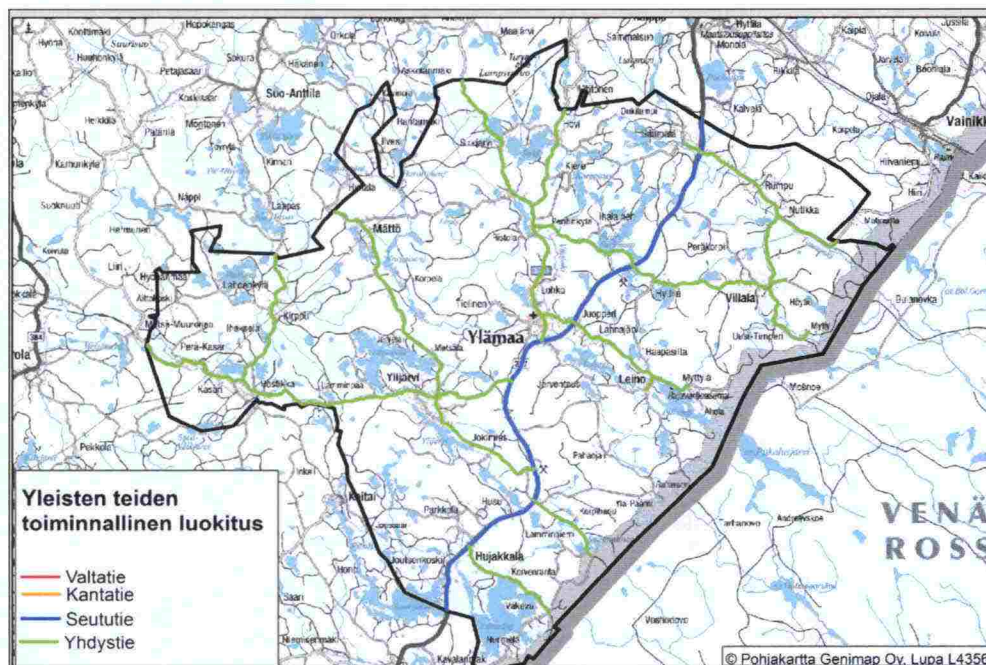
Kaavasunnitteluvaiheessa tärkeitä liikenneturvallisuusnäkökohtia ovat mm.:

- toimintojen sijoittelulla minimoidaan turhat liikkumistarpeet ja vältetään riskipisteiden, esim. vilkkaiden ajoteiden ylitysten synty
- liikenneverkon jäsentelyllä ja hierarkialla keskitetään autoliikenne sille tarkoitetuille pää- ja kokoojaväylille sekä rauhoitetaan asuin-alueet vilkkaalta autoliikenteeltä
- turvallisilla kevyen liikenteen yhteyksillä turvataan esim. asuntoalueiden turvalliset yhteydet kouluille, palvelupisteisiin ja pysäkeille
- kaavoissa esitettävien liikennealuevarausten riittävyys, jotta esim. liittymä- ja kevyen liikenteen järjestelyt, näkemäalueet ym. on mahdollista helposti toteuttaa
- autoliikenteen väylien oikeilla linjauksilla (ei liian pitkiä suorja asuntoalueiden yhteyteen) ja nelihaaraisten liittymien välttämällä turvataan liikenneturvallisuuden suotuisa kehittyminen

1.4 Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

Tie- ja katuverkko

Suunnittelualueella on yleisiä teitä 127 km ja järjestäytyneitä yksityisteitä on 257 km. Muita teitä on yhteensä 774 km. Yleisten teiden toiminnallinen luokitus on esitetty kuvassa 4.

Kuva 1.4. Ylämaan yleisten teiden toiminnallinen luokitus.

Ylämaan tieverkon kannalta tärkein tieyhteys on maantie 387 Lappeenranta – Vaalimaa, joka on merkittävin yhteys sekä etelään Haminan ja edelleen Helsingin suuntaan sekä pohjoiseen Lappeenrannan, Imatran ja Mikkelin suuntaan. Kunnan keskustan yksi pääväylä on maantie 3864 Tapavainola – Ylämaa, joka kulkee kunnan keskustan halki. Keskustan pääliittymä on maantien 3864 ja paikallistien 14787 liittymä. Kunnan alueella kulkee lisäksi useita pääasiassa paikallista liikennettä välittäviä paikallisteitä.

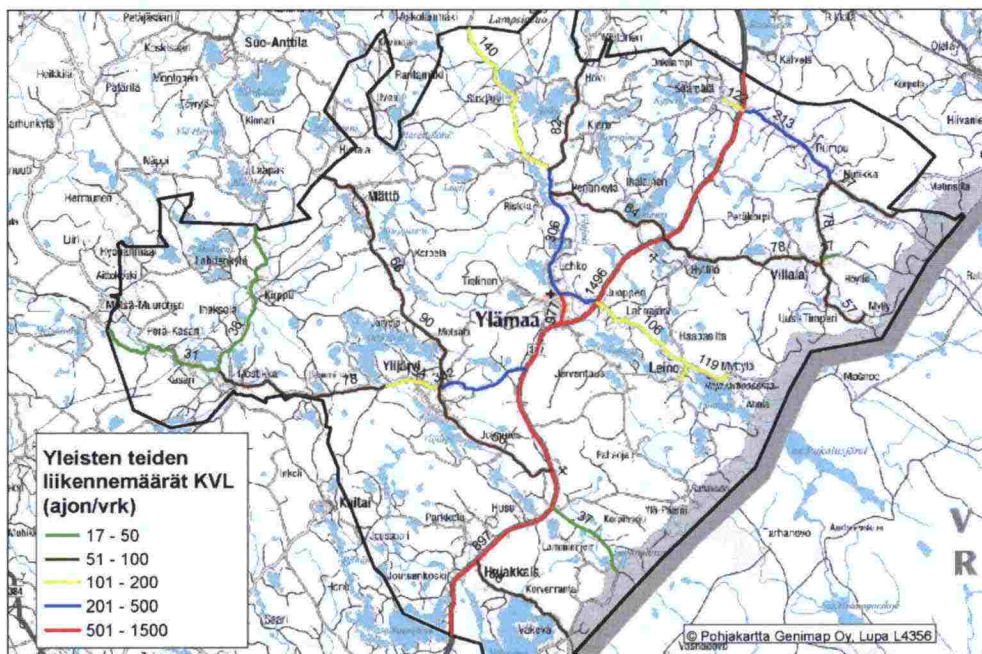
Seututien 387 liikennemäärä vaihtelee Ylämaan alueella välillä 900 – 1 500 ajon./vrk olen suurin keskustan tuntumassa sekä tiejakson pohjoisosassa. Maantien 3864 liikennemäärä vaihtelee vastaavasti välillä 140 – 1 000 ajon./vrk ja on suurimmillaan Ylämaan keskustaajaman kohdalla, jossa pääosa liikenteestä on paikallista liikennettä.

Seututiellä 387 raskaan liikenteen osuus on suuri, 12-16% kaikesta liikenteestä johtuen rajaliikenteestä.

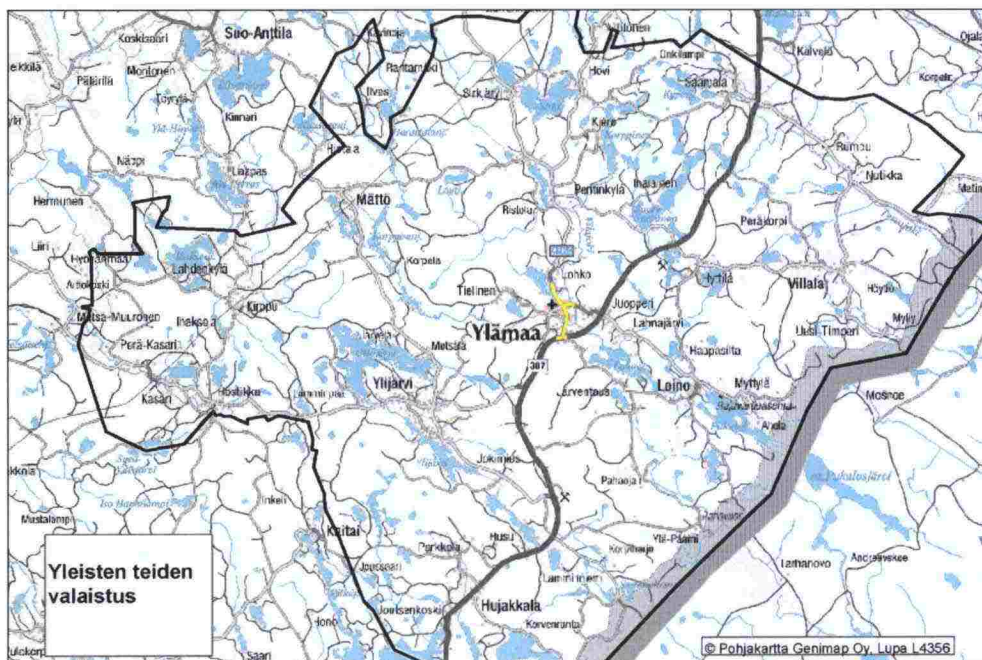
Yleisistä teistä ovat valaistuja:

- maantie 387 Ylämaan keskustaajaman kohdalla
- maantie 3864 Ylämaan keskustaajaman kohdalla
- paikallistie 14787 maantien 3867 liittymässä (Ylämaan keskustaajaman liittymä)

Yleisten teiden liikennemäärät ja valaistus on esitetty kuvassa 1.5.

Kuva 1.5. Ylämaan yleisten teiden liikennemäärät (KVL, keskimääräinen vuorokausiliikenne).

Kuva 1.6. Ylämaan yleisten teiden nykyinen valaistus.

Nopeusrajoitukset

Maantien 387 nopeusrajoitus on Ylämaan kunnan alueella 80 – 100 km/h tieosuudesta riippuen lukuun ottamatta kunnan eteläosassa olevaa paikallistien 14778 liittymää, jossa rajoitus on paikallisesti 60 km/h. Maantiellä 3864 nopeusrajoitus on keskustaajaman alueella 50 km/h ja muulla osuudella 80 km/h. Paikallistiellä 14787 on voimassa aluerajoitus 40 km/h. Katuverkolla keskustaajama-alueella on voimassa 40 km/h aluerajoitus.

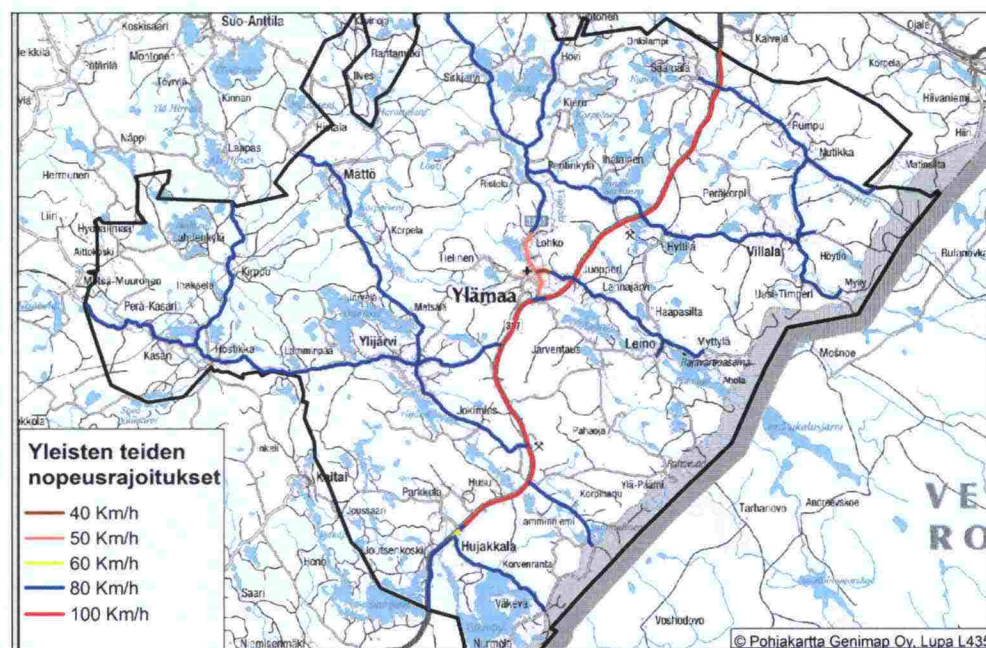
Ylämaan yleisten teiden nopeusrajoitukset on esitetty kuvassa 1.7.

Kevyen liikenteen väylät

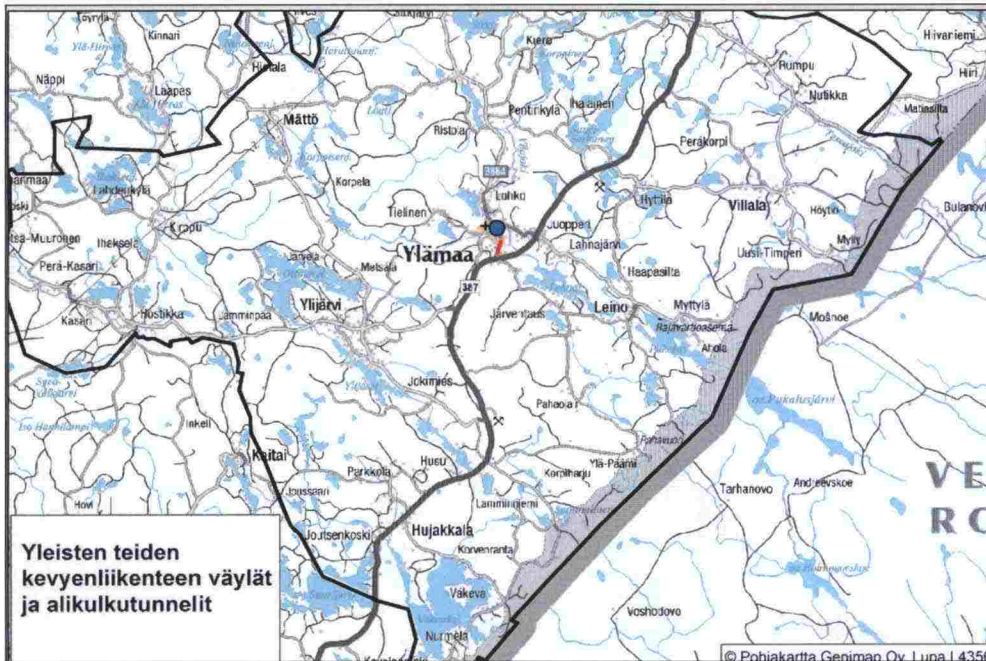
Nykyisin kevyen liikenteen väyliä on kunnan alueen yleisellä tiestöllä keskustaajamassa seuraavasti:

- maantien 3864 varrella keskustaajaman kohdalla noin 400 metrin matkalla
- paikallistien 14787 varrella keskustaajaman alueella noin 220 metrin matkalla.

Lisäksi väylä on toteutettu yksittäisissä kohteissa. Suurimmat puutteet kevyen liikenteen yhteyksissä on Opintien ja Pulsantien (maantie 3864) varressa Kirkonkylän koululta Salen liittymään ja edelleen terveyskeskukselle saakka. Lisäksi Kirkonkylän läpi kulkevalla Koskentiellä on lyhyitä jaksoja, joista puuttuu jalkakäytävä/kevyen liikenteen väylä. Nykyiset yleisellä tiestöllä olevat kevyen liikenteen väylät on esitetty kuvassa 1.8.

Kuva 1.7. Ylämaan yleisten teiden nopeusrajoitukset.

Kuva 1.8. Ylämaan yleisten teiden varsilla sijaitsevat kevyen liikenteen väylät.

Yleisten teiden ja katuverkon lisäksi yksityistieverkon laajuus on huomattava. Yksityisteiden merkitys on erityisesti haja-asutusalueella merkittävä paitsi yleisiltä teiltä kiinteistöille ja kesä-asutuksille johtavina yhteyksinä myös maa- ja metsätalouden kuljetusten kannalta.

1.5 Aikaisemmat suunnitelmat

Ylämaan edellinen liikenneturvallisuussuunnitelma on valmistunut vuonna 1987. Se käsittää fyysisen liikenneympäristön parantamistoimenpiteet. Erillinen kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelma on valmistunut vuonna 1986.

Ylämaan kunnan turvallisuussuunnitelma on valmistunut vuonna 2004. Liiketurvallisuuteen liittyvinä toimenpiteinä suunnitelmassa on esitetty kokonaisvaltaisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatimista, kevyen liikenteen väylästä rakentamista yhteistyössä tiehallinnon kanssa, tievalaistuksen rakentamista uusille asuinalueille, teiden ja kevyen liikenteen väylien päällystämistä, nopeatrajoitusten valvonnan tehostamista erityisesti taajamassa sekä maantie n 387 turvallisuuden parantamista kokonaisuutena.

Etelä-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma ja liikennestrategia on laadittu vuonna 2003. Liikennestrategian seurantaraportti on valmistunut vuonna 2004. Liikennestrategiassa painotetaan liikenneturvallisuuden osalta liikenneturvallisuussuunnitelmien päivittämistä kuntien yhteishankkeina sekä liikenneturvallisuustyön kehittämistä kunnissa ja kuntalaisten asenteisiin vaikuttamista. Fyysisien liikenneympäristön toimenpiteiden painotusalueita on esitetty useita.

Kaakkois-Suomen tiepiirin kevyen liikenteen väylien tarveselvitys on laadittu vuonna 2002. Selvityksessä on esitetty neljään kiireellisyysluokkaan jaettu toteuttamisohjelma kevyen liikenteen väylille tiepiirin alueella. Ylä-

maan alueelle on esitetty kaksi kiireellisyysluokkaan IV sijoittuvaa kevyen liikenteen väylähanketta.

Kaakkois-Suomen tiepiirin tievalaistuksen tarveselvitys on laadittu vuonna 2003. Selvityksessä määriteltiin kunnittain tarvittavat uudet tievalaistuskohdeet. Ylämaan alueella valaistusta on esitetty yhteen kohteeseen taajamatielle (Mt 3864).

Ala-asteen koulujen turvallisuusselvitys

Etelä-Karjalan alueen ala-asteen koulujen turvallisuusselvitys on tehty vuonna 2004. Selvityksessä kartoitettiin yleisten teiden varrella sijaitsevien ala-asteen koulujen liikenneturvallisuusongelmat ja suunniteltiin toimenpiteet niiden poistamiseksi. Ongelmakartoitus tehtiin koululaiskyselyn avulla. Selvityksen tuloksia hyödynnetään liikenneturvallisuuksuunnitelman ongelmakartoituksessa.

Mt 387 Joutsenkosken P-alueen toimenpideselvityksessä on määritelty alueiden kehittämistoimenpiteitä, joiden avulla voidaan poistaa tai vähentää lähiympäristölle aiheutuvia haittoja.

Tiehallinnon Kaakkois-Suomen tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2006–2009 on ei ole esitetty Ylämaan kunnan alueelle yhtään tiehanketta.

2 LIKENNETURVALLISUUDEN NYKYTILA

2.1 Liikenneonnettomuudet

Yleisten teiden liikenneonnettomuudet

Ylämaan kunnan alueella olevilla yleisillä teillä tapahtui tarkastelujaksolla 2000 – 2004 yhteensä 43 onnettomuutta. Näistä henkilövahinkoon johti 12 onnettomuutta (3 kuolemaan johtanutta). Onnettomuuksissa loukkaantui yhteensä 18 ja kuoli 6 henkeä. Kuolemaan johtaneet onnettomuudet olivat 2 ohitusonnettomuutta ja yksi kohtaamisonnettomuus jossa kuoli 4 ja loukkaantui 2 henkilöä.

Onnettomuudet onnettomuusluokittain on esitetty taulukossa 2.1. ja kuvassa 2.1.

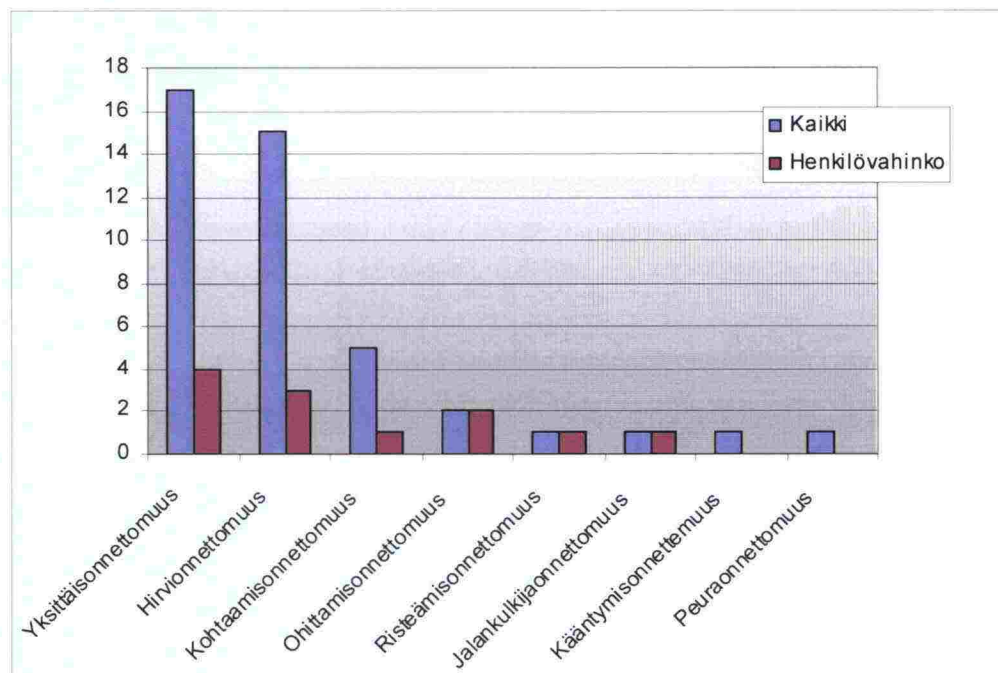
Taulukko 2-1. Ylämaan kunnan alueen yleisillä teillä vuosina 2000-2004 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain sekä henkilövahinko-onnettomuuksien osuus.

Onnettomuusluokka/yleiset tied	Kaikki	Henkilövahinko-onnettomuudet	Heva-onnettomuuksien osuus (%)
Yksittäisonnettomuus	17	4	24 %
Hirvionnettomuus	15	3	20 %
Kohtaamisonnettomuus	5	1	20 %
Ohittamisonnettomuus	2	2	100 %
Risteämisonnettomuus	1	1	100 %
Jalankulkijaonnettomuus	1	1	100 %
Kääntymisonnettomuus	1	0	0 %
Peuraonnettomuus	1	0	0 %
Yhteensä	43	12	28 %

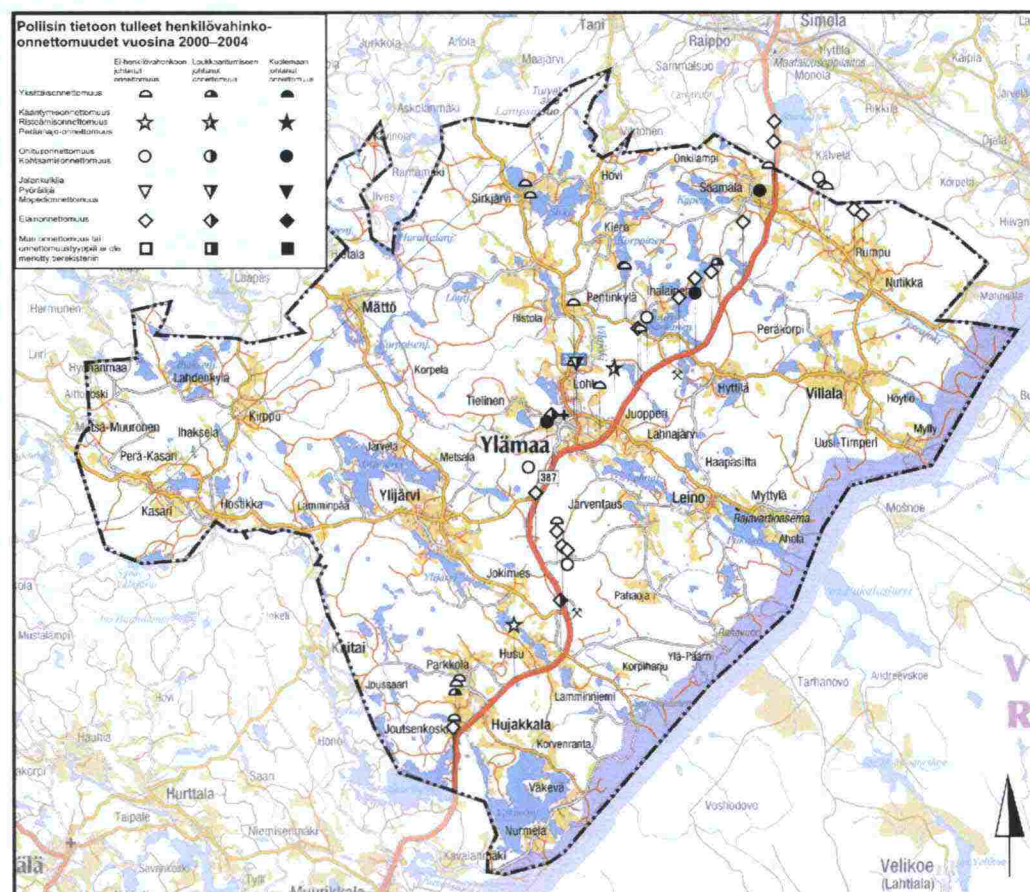
Yksittäis- ja hirvionnettomuuksien osuus kaikista onnettomuuksista on ollut suuri. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osalta yksittäis- ja hirvionnettomuuksien määrät ovat myös suurimmat. Kaikista onnettomuuksista (43 kpl) suurin osa, 31 kpl, on tapahtunut Vaalimaantiellä (tie 387).

Alkoholilla on ollut osuutta yhteensä 8 onnettomuudessa kaikista onnettomuuksista. Näistä henkilövahinkoon johti yksi onnettomuus.

Vuosina 2000–2004 Ylämaan kunnan alueen yleisillä teillä tapahtuneet onnettomuudet on esitetty kuvassa 2.2.

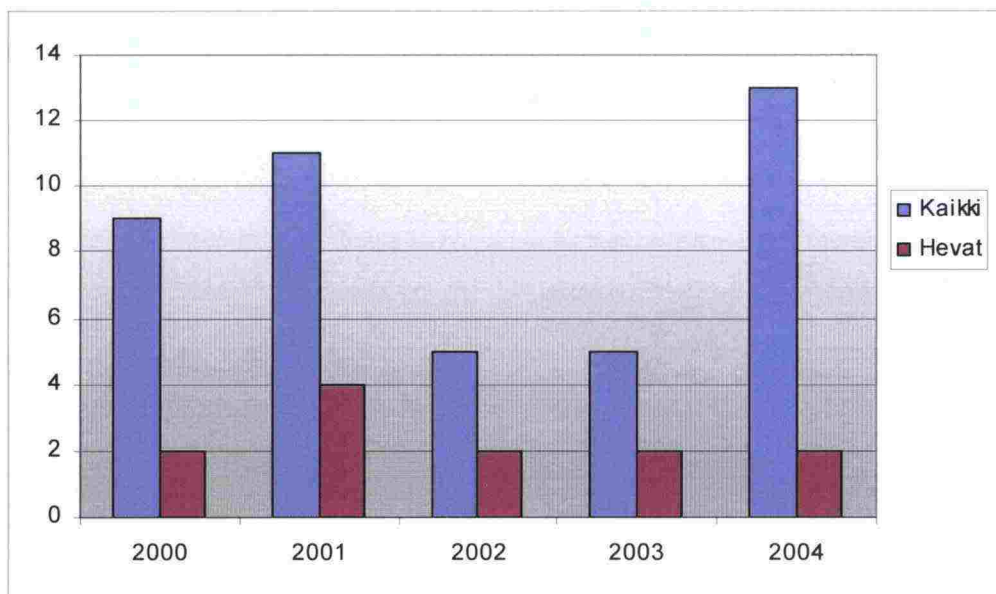

Kuva 2.1. Ylämaan kunnan yleisillä teillä vuosina 2000 – 2004 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain.

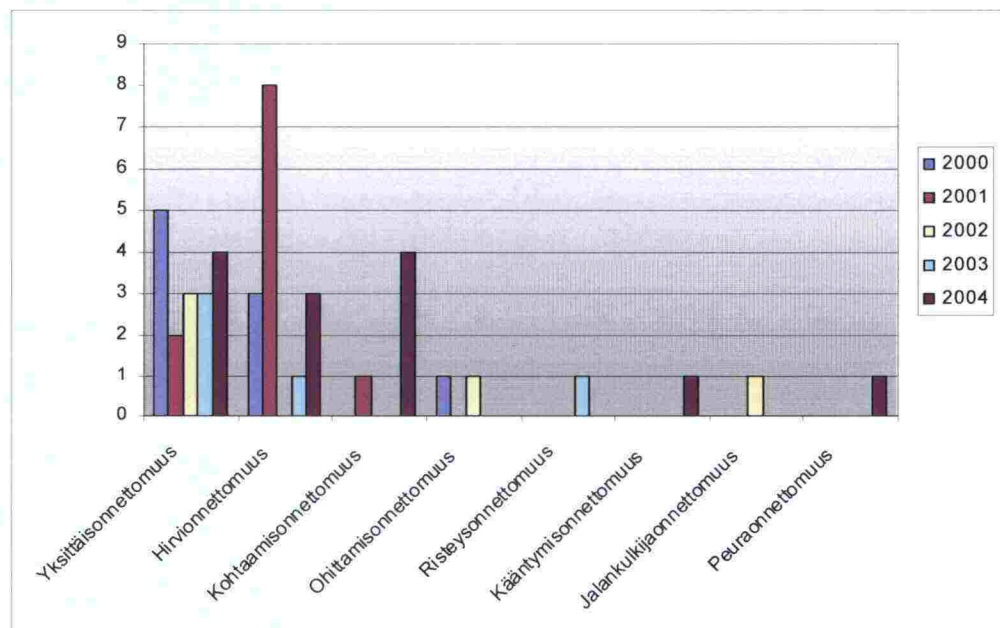
Kuva 2.2. Ylämaan kunnan alueen yleisillä teillä vuosina 2000 - 2004 tapahtuneet onnettomuudet.

Yleisten teiden onnettomuusmäärät ovat vaihdelleet suhteellisen tasaisesti, mutta vuonna 2004 onnettomuuksia tapahtui muita vuosia enemmän (13 kpl). Kaikkien onnettomuuksien vuosittaiset määrät ovat vaihdelleet 5 ja 13 välillä (keskiarvo 8,5). Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrät ovat vaihdelleet 2 ja 4 välillä (keskiarvo 2,4). Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia on tapahtunut 3 (keskiarvo 0,6 onnettomuutta/vuosi). Vuonna 2002 tapahtuneessa kohtaamisonnettomuudessa kuoli 4 henkilöä ja loukkaantui 2. Vakavimpia onnettomuuksia oli myös vuonna 2000 tapahtunut ohitusonnettomuus, jossa kuoli yksi ja loukkaantui yhteensä 4 henkilöä.

Kuva 2.3. Ylämaan kunnan alueen yleisten teiden onnettomuusmäärät vuosina 2000 - 2004.

Onnettomuusluokittain tarkasteltuna eniten on vaihdellut hirvionnettomuuksien määrä, vuoden 2002 alhaisimmasta tasosta (0 onnettomuutta/vuosi) vuoden 2001 määriin saakka, jolloin hirvionnettomuuksia tapahtui 8 kpl (tarkastelujakson keskiarvo 3 yksittäisonnettomuutta / vuosi). Muiden onnettomuusluokkien vuosittaiset vaihtelut ovat olleet suhteellisen vähäisiä.

Kuva 2.4. Ylämaan kunnan alueen yleisten teiden onnettomuusmäärät ja -luokat vuosina 2000-2004.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osalta huomioitavaa on, henkilövahinko-onnettomuuksien huippuvuonna 2001 (4 kpl) puolet henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista oli yksittäisonnettomuuksia ja puolet hirviöonnettomuuksia. Muina vuosina tapahtui tasaisesti 2 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa.

Onnettomuuksista 30 kpl on tapahtunut talvikuukausina (loka-maaliskuu) ja 13 kpl kesäkuukausina. Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista talvikuukausina on tapahtunut 7 ja kesäkuukausina 5 onnettomuutta.

Onnettomuuskeskittymät

Merkittävimpiä onnettomuuskeskittymäpaikkoja ovat:

Vaalimaantie (Maantie 387)

Vaalimaantiella on tapahtunut suurin osa Ylämaan kunnan alueella tapahtuneista yleisten teiden onnettomuuksista. Onnettomuuksia oli tiellä yhteensä 31 kpl, joista henkilövahinkoon johti 9 onnettomuutta ja kuolemaan johtaneita tiellä on ollut 3 kpl mutta henkensä menettäneitä yhteensä 6 henkilöä (yhdessä onnettomuudessa 4).

Vainikkalantie (Paikallistie 14810)

Vainikkalantiella on tapahtunut yhteensä 5 onnettomuutta, joista yksikään ei johtanut henkilövahinkoon.

Kaava- ja yksityisteillä tapahtuneet onnettomuudet

Ylämaan kunnan alueella olevilla kaava- ja yksityisteillä tapahtui tarkastelujaksolla 2000 – 2004 yhteensä 8 onnettomuutta. Tapahtuneista onnettomuuksista henkilövahinkoon johti yksi onnettomuus, jossa loukkaantui yksi henkilö.

Vaalimaantien suurimmaksi ongelmaksi koetaan vilkas raskas liikenne, venäläiset kuljettajat, tien kapea piennar ja huono talvikunnossapito. Paikallisten liittymät koetaan vaarallisiksi. Alemman tieverkon sorateiden geometria, vilkas raskas liikenne ja huono hoito aiheuttavat asukkaiden mielestä turvallisuusongelmia. Teiden huono kunnossapito on kyselyn mukaan aiheuttanut vaaratilanteita Pulsantiella (talviaikaan) sekä Juopperintiellä Hoidon tasoa toivotaan parannettavan.

Kevyen liikenteen kannalta ongelmallisia paikkoja Ylämaalla ovat asukkaiden mukaan Ylämaantie (jalankulkijat) ja Pulsantien, Opintien ja Pappilantien liittymä. Lisäksi kirkonkylässä koetaan olevat heikot mahdollisuudet jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Liikennekäyttäytyminen

Liikennesääntöjä koetaan rikottavan eniten nopeusrajoitusten osalta. Ylinopeutta ajetaan vastaajien mukaan sekä taajamassa että haja-asutusalueella. Ylinopeuksien lisäksi autoilijoiden liikennekäyttäytymisessä ongelmaksi koettiin väistämisvelvollisuuden noudattamattomuus sekä rattijuopumus. Erityisesti venäläisten kuljettajien liikennekäyttäytyminen koettiin piittaamattomaksi.

Mopoilijoiden osalta vaaratilanteita aiheuttavat vastaajien mukaan viritetyt mopot. Yleisesti suojavarusteiden, kuten turvavyön, heijastimien ja pyöräily- ja mopokypärän puute koettiin ongelmaksi.

2.3 Koulujen liikenneturvallisuus

Ylämaan kunnan alueen koulujen liikenneturvallisuusongelmia on selvitetty vuonna 2004 valmistuneessa Kaakkois-Suomen tiepiirin selvityksessä "Liikenneturvallisuuden parantaminen koulujen kohdilla). Työssä tehtiin liikenneturvallisuusongelmia kartoittava kysely koululaisille ja suunniteltiin parantamistoimenpiteitä koulujen ympäristöön. Selvityksen jälkeen Ylijärven koulu on lakkautettu ja kunnan alueella toiminnassa on ainoastaan Kirkonkylän koulu.

Selvityksessä esiin tulleet ongelmat ja suunnitellut toimenpiteet Kirkonkylän koululle on esitetty taulukossa 2-2.

Taulukko 2.2.Kirkonkylän koulun liikenneturvallisuusongelmat ja suunnitellut toimenpiteet Liikenneturvallisuuden parantaminen koulujen kohdilla – selvityksen mukaisesti.

Ongelmakohde	Ongelma	Parannusehdotus
Opintie (mt 3864) ja Harjuntien liittymä	suojatien puuttuu kevyen liikenteen väylän päättyessä	korotettu suojatie
Koulun piha	koulun saattoliikennealuetta ei ole erotettu muusta piha-alueesta	
Opintie, Pulsantie (mt 3864)		kevyen liikenteen väylän jatkaminen välille Harjuntie – terveyskeskus
Pulsantie	linja-autopysäkeiltä puuttuvat levikkeet	levikkeiden rakentaminen (3 kpl)

Koulukuljetusten tarpeellisuuden arviointi

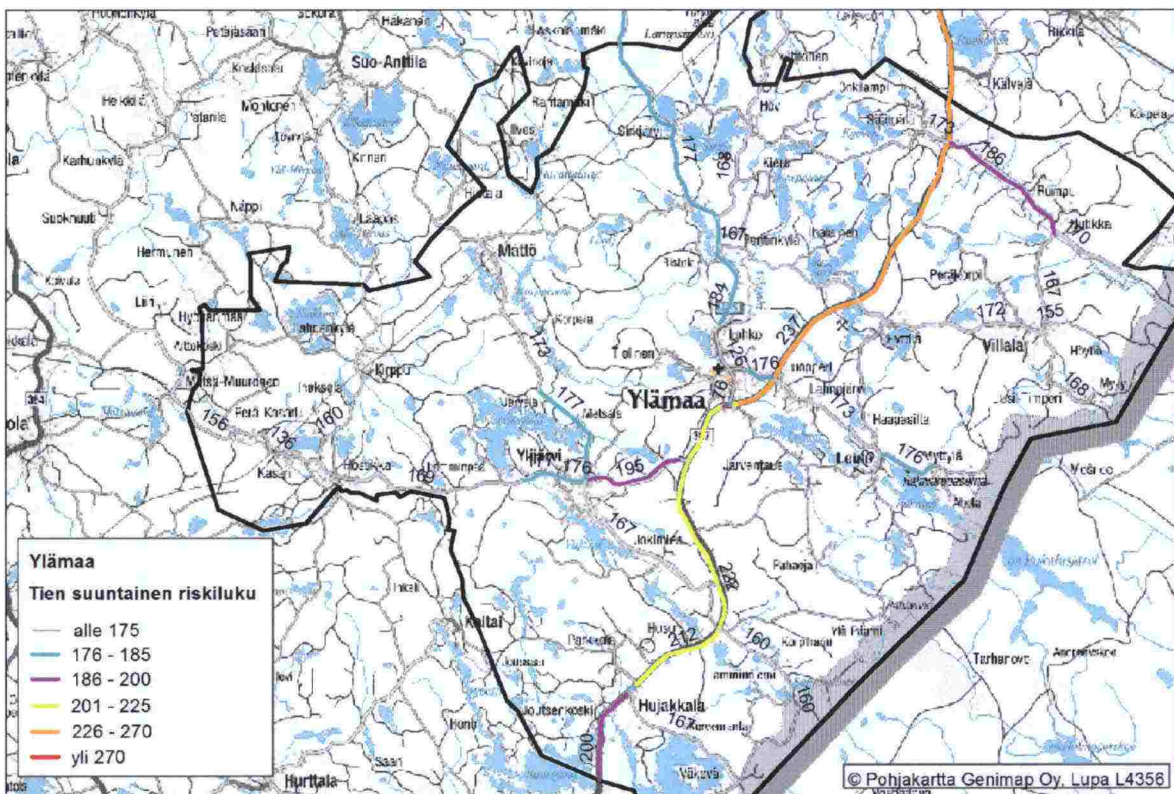
Koulukuljetusten tarpeellisuuden arviointia varten saatiin Tiehallinnon KOULULIITU-ohjelmalla tehdyt laskelmat tieosuuksien riskiluvuista. Laskennan tulokset on esitetty kuvissa 2.8. ja 2.9. Tuloksia voidaan hyödyntää arvioitaessa, milloin oppilaiden koulukuljetus tulisi ottaa eri-ikäisten oppilaiden osalta harkintaan. Kunta voi käyttää raja-arvoja harkintansa mukaan.

2.4 Liikenneturvallisuustyö

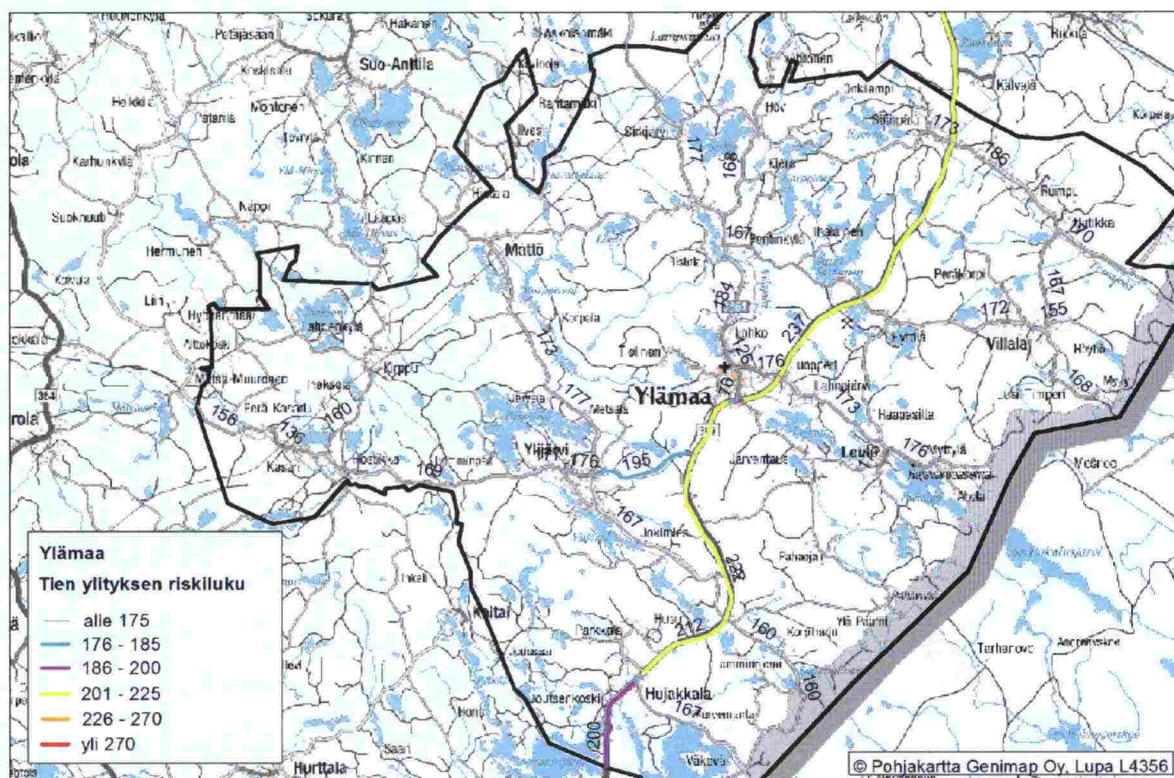
Ylämaan edellisen liikenneturvallisuussuunnitelman kasvatus-, valistus- ja tiedotusosio tehtiin vuonna 1986. Sen yhteydessä kuntaan perustettiin eri hallintokuntien vastuuhenkilöistä koostunut liikenneturvallisuustyöryhmä, joka ohjaamana kunnassa on tehty liikenneturvallisuustyötä. Teknisellä puolella fyysiseen liikenneympäristöön kuuluvat suunnitelmat ovat olleet päälimmäisinä ja niissä liikenneturvallisuus on huomioitu suunnitelmia tehtäessä. Asukkaiden aloitteiden perusteella hidasteita ja kevyen liikenteen väyliä tekninen puoli on toteuttanut resurssien mukaan.

Vaalimaa – Lappeenranta välinen tie on liikenneturvallisuuden kannalta Ylämaalla eniten ”huolta” aiheuttava. Liikenneturvallisuustyöhön sen suhteen ovat osallistuneet Tiehallinto, tulli, paikallispoliisi ja liikkuva poliisi.

Koulutoimessa ja sosiaali- ja terveystoimessa liikenneturvallisuustyö liittyy mm. opetussuunnitelmiin sekä näiden sektoreiden asiakkaiden neuvontaan.

Kuva 2.8. Tien suuntainen KOULULIITU-ohjelmalla laskettu riskiluku.

Kuva 2.9. Tien ylityksen KOULULIITU-ohjelmalla laskettu riskiluku.

2.5 Esteettömyys ja joukkoliikenne

Esteettömyys

Esteettömyyden nykytilaa tai puutteita ei Ylämaalla ole aikaisemmin selvitetty.

Esteettömyyden merkitys rakennetussa ympäristössä korostuu lähitulevaisuudessa mm. väestön ikääntymisen myötä. Esteettömyys koskee kuitenkin myös muita kuin ikääntyvää väestöryhmää. On arvioitu, että ihminen kokee liikkumisen esteitä jopa 40 % elinajastaan. Tällöin mukaan lasketaan esim. liikkuminen pienenä lapsena rattaissa, kulkeminen kahden kauppakassin tai matkalaukun kanssa ja liikkuminen apuvälineiden kanssa. Esteettömyyden edistämisen nähdään laajasti ajateltuna tuottavan laadukasta liikkumisympäristöä kaikille ryhmille ja hyvin toteutettuna kohentavan elinympäristön fyysistä laatua ja alueiden kaupunkikuvaa miellyttävämpään suuntaan. Esteettömyys tulisiakin käsittää kaikessa toiminnassa luonnollisesti huomioitavaksi ”reunaehdoksi”.

Yleisimpiä rakennetun ympäristön (ja liikennevälineiden) esteitä ja ongelmia ovat mm. taso-erot, apuvälineiden, lastenvaunujen ym. tilantarve, pitkät kulkuetäisyydet, orientoitumisongelmat, liukkaus, ulottumis- ja voimattomuusongelmat, monimutkaisuusongelmat, liikkumisen turvattomuus, allergiaa aiheuttavat tekijät ja laajemmin ympäristön tai palvelun käyttäjien eriarvoisuusongelmat. Ylämaan kunnan merkittävimiksi esteettömyysongelmiksi voidaan katsoa:

- kevyen liikenteen yhteyksien puutteellisuudet kirkonkylän taajamassa
- koulun lähiympäristön turvattomuus

- esteettömien joukko- ja kevyen liikenteen matkaketjujen puutteellisuus.

Ylämaan kunnan esteettömyystyön koordinoitua tulisi vielä kehittää. Tällä voitaisiin varmistaa esteettömyysasioiden hoidolle riittävän suuri painoarvo.

Yksityiskohtaisemmat ongelmat, esim. reunakivien korkeudet ym. tulee huomioida jatkossa esitettyjen parantamistoimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen suosiolla ja olosuhteilla (esim. pysäkkiyhteyksien turvallisuus, pysäkkien sijoittelu ym.) on huomattava vaikutus myös liikenneturvallisuuteen. Yleisillä teillä henkilöautolla liikkuvan kuolemanriskin on arvioitu olevan yli 40-kertainen linja-autolla kulkevaan verrattuna. Useammin kuin joukkoliikennematkalla onnettomuuksia tapahtuu kuitenkin matkalla pysäkillä tai pysäkillä. Tärkeitä tekijöitä ovat mm. linja-autoaseman sekä pysäkkien turvallisuus ja viihtyisyys. Lisäksi pysäkkiyhteyksien ja pysäkkeihin liittyvien teiden ylityspaikkojen turvallisuus on tärkeää. Koulubussien liikkuminen koulujen pihilla ja ympäristössä voi myös aiheuttaa merkittäviä liikenneturvallisuusriskejä.

Joukkoliikenteen suosion kannalta yhteydet Lappeenrantaan ovat avainasemassa. Ylämaalta Lappeenrantaan kulkee koulupäivinä yhteensä 4 vuoroa ja Lappeenrannasta Ylämaalle vastaavasti 5 vuoroa. Lisäksi yksi vuoro molempiin suuntiin kulkee tiistaisin ja torstaisin sekä koulujen kesälomaaikaan. Koululaiskuljetukset haja-asutusalueelta hoidetaan ostopalveluna paikalliselta taksiyrittäjältä.

Kirkonkylällä linja-autojen päätepysäkinä toimii kaupan edusta. Piha-alueita ei ole kuitenkaan jäsennetty lainkaan terminaaliksi. Haja-asutusalueella pysäkit ovat perustasoisia ja niiden käyttö on koululaisliikennettä lukuun ottamatta vähäistä. Pysäkkeihin liittyvät liikenneturvallisuusongelmat ovat vähäisiä.

Joukkoliikenteen palvelutasoa erityisesti kesäaikaan pidetään asukkaiden keskuudessa puutteellisenä. Oma auto koetaan välttämättömyydeksi.

2.6 Raskas liikenne

Rajan läheisyydestä ja louhoskuljetuksista johtuva suuri raskaan liikenteen määrä Ylämaan alueella luo omat erityispiirteensä alueen liikenteeseen. Asukkaille tehdyssä liikenneturvallisuuskyselyssä nousi esiin huoli raskaan liikenteen ylinopeuksista. Suurimmat ongelmat ovat Vaalimaantiellä (maantie 387), jossa rajaliikenne on vilkasta. Louhoskuljetukset sen sijaan kuormittavat haja-asutusalueen paikallisteitä. Maantielle 387 on tehty yleissuunnitelma tien parantamisesta. Sen lisäksi liikenneturvallisuussuunnitelmassa on suunniteltu pienempiä yksittäisiä parantamistoimenpiteitä.

Muita raskaan liikenteen ongelmien parantamistoimenpiteitä on esitetty luvussa 4.6.

3 LIKENNETURVALLISUUSTAVOITTEET

3.1 Onnettomuuksien vähentämistavoitteet

Ylämaan kunnan liikenneturvallisuustilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet on johdettu valtakunnallisista ja Etelä-Suomen läänin tavoitteista seuraavasti:

Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvoston vuonna 2001 tekemässä periaatepäätöksessä tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi on asetettu seuraavat valtakunnalliset tavoitteet liikennekuolemien vähentämiselle:

- Vuonna 2010 liikennekuolemien määrän on oltava alle 250. (Vuonna 2003 liikenneonnettomuuksissa kuoli 379 henkilöä.)
- Pitkän aikavälin liikenneturvallisuusvision mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä. Tavoitteena on luoda edellytykset liikennejärjestelmän jatkuvalle kehittämiselle siten, että vuoden 2025 paikkeilla vuosittainen liikennekuolemien määrä on enintään 100.

Valtakunnallinen liikenneturvallisuussuunnitelma vuosille 2006-2010 on valmistunut joulukuussa 2005. Vuonna 2001 tehty periaatepäätös on vahvistettu valtioneuvoston maaliskuussa 2006 tekemässä periaatepäätöksessä. Päätökseen on koottu liikenneturvallisuussuunnitelmasta sellaiset tärkeimmät toimenpiteet, joissa valtioneuvoston periaatteellinen kannanotto on tarpeen liikenneturvallisuustyötä tekevien organisaatioiden kannalta. Päätöksessä on esitetty, että vuosina 2006-2010 valmistellaan ja toteutetaan seuraaviin osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä:

- Yhteistyön tehostaminen
- EU-yhteistyö
- Pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen
- Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien vähentäminen asutuskeskuksissa
- Nopeuksien hallinta
- Pähdeonnettomuuksien vähentäminen
- Ammattiliikenteen onnettomuuksien vähentäminen
- Kuljettajaopetuksen ja ajokorttiseurannan tehostaminen

Etelä-Suomen läänin tavoitteet

Etelä-Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelmassa 2001-2005 läänin liikenneturvallisuustyössä keskitytään valtakunnallisten linjausten mukaisesti lähivuosina seuraaviin painopistealueisiin:

1. Taajamat
2. Päätiät ja ammattiliikenne
3. Arvot ja asenteet
4. Liikenneturvallisuustyön toimintamuotojen kehittäminen

Kohdistamalla liikenneturvallisuustyö edellä esitetyille painopistealueille tulisi läänin saavuttaa valtakunnallisten tavoitteiden perusteella asetettu seuraava tavoite:

"Läänin liikennekuolemien määrä ei saisi olla vuonna 2010 enemmän kuin 100 eikä vuonna 2025 enemmän kuin 40."

Vuosina 2000-2004 Etelä-Suomen läänissä kuoli keskimäärin 123 henkilöä.

Läänin liikenneturvallisuussuunnitelman päivitys vuosille 2006-2010 on valmisteilla. Päivitetty suunnitelma tulee noudattamaan uuden valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman painotuksia ja hyödyntämään liikenneturvallisuussuunnitelmassa 2001 - 2005 hyväksi koettuja painotuksia.

Määrälliset tavoitteet Ylämaan kunnassa

Ylämaalla on viimeisen viiden vuoden aikana liikenneonnettomuuksissa kuollut keskimäärin 1,2 henkeä vuodessa. Liikennekuolemien määrälliseksi tavoitteeksi asetetaan, ettei liikenne vaatisi lainkaan kuolonuhreja. Tavoitteen saavuttamiseksi kuntaan asetetaan seuraavassa luvussa esitetyt toiminnalliset tavoitteet.

3.2 Toiminnalliset tavoitteet

Ylämaan kunnan toiminnalliset tavoitteet asetettiin sekä valtakunnalliset että läänin tavoitteet huomioon ottaen ja Ylämaan kunnan paikalliset erityispiirteet huomioiden. Paikallisina teemoina on kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen kirkonkylän alueella sekä rattijuopumuksen vähentäminen.

Toiminnalliset tavoitteet on asetettu seuraavalle kolmelle vuodelle, jonka jälkeen liikenneturvallisuussuunnitelman seurantaryhmässä tavoitteiden toteutuminen arvioidaan ja tavoitteet tarkistetaan.

Seuraavan kolmen vuoden aikana Ylämaalla

- ▶ *toteutetaan liikenneympäristön kiireellisimmät toimenpiteet suunnitelman mukaisesti.*
- ▶ *käynnistetään liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta ja aloitetaan suunnitelmassa laadittujen liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmien toteuttaminen.*
- ▶ *korostetaan kevyen liikenteen asemaa ja parannetaan kevyen liikenteen yhteyksiä liikenneympäristön ja maankäytön suunnittelun keinoin.*
- ▶ *järjestetään kampanjoita, valistusta ja valvontaa turvallisen liikennekäyttäytymisen ja suojavarusteiden käytön edistämiseksi sekä ylinopeuksien ja rattijuopumuksien vähentämiseksi.*

4 ONGELMAKOhteet JA LIIKENNEYMPÄRISTÖN PARANTAMISTOIMENPITEET

4.1 Suunnittelun lähtökohdat

Seuraavassa on esitetty kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin tulleet ongelma-kohteet sekä niihin suunnitellut toimenpiteet. Suunnittelun painopisteinä ovat kirkonkylän taajama ja erityisesti koulun ympäristö. Toimenpiteiden suunnittelussa on painotettu pieniä ja vähäisiä investointeja vaativia toimenpiteitä.

Liikenneympäristön kehittämistoimenpiteet on jaettu taajama-alueen ja haja-asutusalueen toimenpiteisiin. Lisäksi on esitetty teiden ja katujen kunnossapitoon, liikenteen valvontaan, raskaan liikenteen ongelmiin, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä.

Toimenpiteet on esitetty lisäksi tarkemmin liitteenä olevassa toimenpidetaulukossa. Taulukossa on esitetty lisäksi toimenpiteiden toteuttamiskustannukset sekä kiireellisyysluokka. Toimenpiteiden kiireellisyysluokat ja toimenpideohjelma on kuvattu tarkemmin luvussa 4.7.

Toimenpiteiden kirjaamisessa ja esitystavassa on kiinnitetty huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpidetaulukot on toimitettu erillisenä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seuranta-sarake, johon lisätään merkin-tä, kun toimenpide on toteutettu.

4.2 Taajama-alue ja lähiympäristö

Kohdenumero 1: Koskentie välillä kunnantalon edusta – K-kauppa

Nykytilanne ja ongelmat: Koskentie on kirkonkylän taajaman pääväylä. Nykyinen kevyen liikenteen väylä ulottuu Pulsantien ja Opintien liittymästä kunnantalolle. Kunnantalon kohdalta päiväkodille kevyen liikenteen järjestelyt ovat sekavat. Päiväkodin kohdalla kevyt liikenne ohjataan suojatien yli Koskientien pohjoispuolelle, josta jatkuu väylä K-kaupan edustalle. Kaupan edusta on kokonaisuudessaan jäsentymätön ja laaja. Kevyen liikenteen yhteydet tulee selkeyttää.

Kirkonkylän keskusta on myös ajoneuvoliikenteen kannalta jäsentymätön ja sekava. Joukkoliikenteen pysäkit puuttuvat ja ajoneuvoliikenteen järjestelyt vaativat selkeyttämistä erityisesti kunnantalon ja postin edustalla.

Toimenpiteet: Keskusta-alueen selkiyttämiseksi esitetään seuraavat toimenpiteet:

- kunnantalon ja kirkon liittymän edustalla oleva nykyinen suojatie siirretään noin 10 metriä itään nykyisen pohjoispuolisen suojatiemerkin itäpuolelle ja toteutetaan korotettuna. Kunnan talon puolella oleva suojatiemerkki siirretään uuteen paikkaan.
- korotetun jalkakäytävän rakentaminen välille kunnantalo - päiväkot
- linja-autopysäkit kunnantalon eteen molempiin suuntiin. Pohjoispuolen pysäkki kirkon liittymän länsipuolelle ja eteläpuolinen pysäkki kunnantalon edustalle.

- nykyisen päiväkodin kohdalla olevan suotien korottaminen
- K-kaupan/kunnan varikon edustan jäsentäminen rakentamalla kaupan pihan ja Koskentien väliin pitkä keskisaareke ja linja-auton jättöpysäkki.

Toimenpiteistä on esitetty erillinen suunnitelmakartta liitteessä 6. Tyypypikuva korotetusta suojatiestä on esitetty liitteessä 7.

Kuva 4.1. K-kaupan edusta Koskentiellä on laaja ja jäsentymätön. Kaupan edusta toimii myös linja-autoliikenteen päätepysäkinä.

Kohdenumero 2: Pulsantie (mt 3864) välillä Pappilantie – Sale (Hakakuja) - Terveyskeskus

Ongelma: Tiejaksolta puuttuu kevyen liikenteen väylä. Kevyt liikenne (erityisesti vanhuksia) on vilkasta erityisesti Pappilantieltä ja Koskentieltä kaupalle Hakakujan liittymään. Kevyt liikenne kulkee nykyisin kirkon pihan kautta ja Salen parkkipaikalle on muodostunut polku jyrkähköä pengertä pitkin.

Toimenpide: Maantien 3864 kevyen liikenteen väylähanke välillä Harjutien liittymä - terveyskeskus on esitetty Kaakkois-Suomen tiepiirin kevyen liikenteen tarveselvityksessä toteutettavaksi kiireellisyysluokassa IV. Se tarkoittaa, ettei hankkeen toteutuminen ole näköpiirissä lähivuosina nykyisillä rahoitusmahdollisuuksilla. Hanke esitetään tässä suunnitelmassa jaettavaksi kahden osaan kiireellisyyden perusteella.

Tiejaksolle esitetään ensimmäisessä vaiheessa seuraavia toimenpiteitä:

- kevyen liikenteen väylä Pulsantien itäpuolelle välille Pappilantie – Hakakuja. Nykyisen kevyen liikenteen polun korvaamaan rakennetaan portaat kaupan pysäköintialueelle tai vaihtoehtoisesti suljetaan kulkumahdollisuus aidalla. Kevyen liikenteen ohjaus kaupalle pääasi-

assa Hakakujan liittymän kautta, josta pääsevät myös liikuntarajoitteiset.

Lisäksi esitetään toisessa vaiheessa seuraavat toimenpiteet:

- kevyen liikenteen väylä Pulsantien länsipuolelle kirkolta Hakakujan liittymään.
- suojatie Pulsantielle Hajakujan liittymään.
- kevyen liikenteen väylä tien itäpuolelle välille hakakuja - terveyskeskus.

Kuva 4.2. Pulsantien (mt 3864) itäpuoli Pappilantien liittymästä kaupalle. Kevyen liikenteen väylä esitetään toteuttavaksi ensimmäisessä toteutusvaiheessa.

Kohdenumero 3: Pulsantie (mt 3864) välillä Koskentie – Harjuntie

Ongelma: Tiejaksolta puuttuu kevyen liikenteen väylä. Kevyt liikenne on vilkasta. Tiellä kulkee paljon erityisesti koululaisia.

Toimenpide: Tiejaksolle esitetään toteutettavaksi ensimmäisessä vaiheessa kevyen liikenteen väylä tien länsipuolelle välille Harjuntie – Koskentie.

Kohdenumero 4: Pulsantien (mt 3864) ja Pappilantien (pt 14787) liittymä

Ongelma: Pappilantie nousee jyrkästi Pulsantien liittymään tultaessa. Se aiheuttaa ongelmia erityisesti talviaikaan ja raskaalle liikenteelle.

Toimenpide: Liittymän parantamistoimenpiteeksi esitetään odotustasanteen toteuttamista Pappilantielle. Se edellyttää pappilantien tasauksen nostamista liittymäalueella. Toimenpide esitetään toteutettavaksi toisessa kiireellisyysluokassa.

Kohdenumero 5: Opintie (Mt 3864) välillä Koulutie – Kivikyläntie

Ongelma: Kevyen liikenteen väylän puute. Tiejaksolla kulkee erityisesti koululaisia.

Toimenpide: Tiejakson kevyen liikenteen väylähanke on esitetty Kaakkois-Suomen tiepiirin kevyen liikenteen tarveselvityksessä. Hankkeen kiireellisyysluokaksi on määritetty IV, mikä tarkoittaa että sen toteuttaminen ei ole näköpiirissä lähivuosina. Väylähanke esitetään tässä suunnitelmassa toteutettavaksi kolmannessa vaiheessa.

Kohdenumero 6 on esitetty luvussa 4.4. Koulun ympäristö.**Kohdenumero 7: Pulsantie (Mt 3864) välillä Hakakuja – terveystakeskus**

Ongelma: Kevyen liikenteen olosuhteet ovat huonot Pulsantiellä kaupalta terveystakeskukselle. Pulsantie koetaan turvattomaksi.

Toimenpide: Kevyen liikenteen väylä välille Hajakuja – terveystakeskus.

4.3 Haja-asutusalue**Kohdenumero 8: Vaalimaantie (mt 387) Joutsenkoski**

Ongelma: Vaalimaantiellä Joutsenkosken kohdalla tien geometria aiheuttaa ongelmia erityisesti talviaikaan. Kohteessa on sattunut kolme yksittäisönettomuutta viimeisen viiden vuoden aikana, joista yksi on johtanut loukkautumiseen. Mutkan kohdalla tien tasaus johtaa erityisesti Vaalimaan suunnasta tullessa ajoneuvon toiselle ajoradalle.

Toimenpide: Kohteeseen esitetään ensimmäisessä 60 km/h nopeusrajoituksen asettamista talviaikaan (pääös tehty tiepiirissä). Toisessa vaiheessa esitetään tien tasauksen korjaamista.

Kuva 4.3. Vaalimaantien (mt 387) mutka Joutsenkosken kohdalla aiheuttaa vaaratilanteita erityisesti talviaikaan..

Kohdenumero 9: Vaalimaantien (mt 387) ja Juopperintien (pt 14787) liittymä

Ongelma: Paikallistieltä tultaessa molemmista suunnista näkemä on huono erityisesti pohjoiseen. Liittymässä on asukkaiden mukaan sattunut useita läheltä piti –tilanteita.

Toimenpide: Liittymään esitetään ensimmäisessä vaiheessa seuraavia toimenpiteitä:

- STOP-merkki paikallistielle molemmista suunnista, pysäytysviivojen maalaus
- nykyisen 80 km/h nopeusrajoituksen jatkaminen liittymäalueelle.

Kohdenumero 10: Maantien 387 (Vaalimaantie) ja Pt 14818 liittymä, Säämäla

Ongelma: Paikallistieltä tultaessa näkemä on huono Lappeenrannan suuntaan.

Toimenpide: Kohteeseen on tehty suunnitelma pienistä liittymän parantamistoimenpiteistä (mm. kääntymiskaistojen ja näkemien parantaminen). Toimenpiteet esitetään toteutettavaksi suunnitelman mukaisesti.

Kohdenumero 11: Maantie 387, Joutsenkosken P-alue

Toimenpide: Alueen kehittäminen vuonna 2004 valmistuneen toimenpideselvityksen mukaan. Alue on esitetty rauhoitettavaksi raskaalta liikenteeltä kokeilukaudeksi (2 v). Alueen pohjoinen liittymä suljetaan muulta kuin kevyeltä liikenteeltä. Lisäksi tehdään toimenpiteen edellyttämät liikennemerkki-muutokset.

Kohdenumero 12: Paikallistie 14780 välillä Mättö – Ylijärvi

Ongelma: Tiejaksolla louhoskuljetuksista aiheutuva raskas liikenne on runsasta. Tien kantavuus ei ole riittävä nykyisille ja tuleville raskaan liikenteen määriille.

Toimenpide: Tien tasauksen ja kantavuuden parantaminen ongelmakohdista.

Kohdenumero 13: Kasarin paikallistie 14748 välillä Ylijärvi – Tevalainen

Ongelma: Tiejaksolla louhoskuljetuksista aiheutuva raskas liikenne on runsasta. Tien geometria aiheuttaa ongelmia raskaan liikenteen kuljetuksille.

Toimenpide: Tien tasauksen parantaminen kahdessa yksittäisessä kohdassa.

Kohdenumero 14: Maantien 387 ja Kolikkoinmäentien liittymä

Ongelma: Kolikkomäentietä käytetään oikotienä Vaalimaalta Ylämaalle sekä päinvastoin. Se aiheuttaa vaaratilanteita Kolikkomäentien ja Vaalimaantien liittymään.

Toimenpide: Nopeusrajoituksen laskeminen 80 km/h:iin liittymäalueella sekä sivutien risteys –varoituserkki Vaalimaan suunnasta.

4.4 Koulun ympäristö

Kirkonkylän koulu sijaitsee kirkonkylän taajaman eteläosassa. Ongelmat liittyvät lähialueen kevyen liikenteen väylien puutteisiin, koulun pihan saatto-liikennejärjestelyihin sekä linja-autopysäkkilevikkeiden puuttumiseen Pulsantiella (mt 3964).

Kohdenumero 6: Opintien (Mt 3864) ja Harjutien liittymä

Ongelma: Liittymä koetaan vaaralliseksi erityisesti kevyelle liikenteelle. Liittymässä kulkee paljon erityisesti koululaisia.

Toimenpide: Ensimmäisessä vaiheessa koulun ympäristön ja koulumatkojen liikenneturvallisuuden parantamiseksi esitetään seuraavia toimenpiteitä:

- (korotettu) suojatie Opintielle (mt 3864) Harjutien liittymän kohdalle nykyisen kevyen liikenteen väylän päättymiskohtaan
- linja-autopysäkkilevikkeet Pulsantielle (mt 3964) kolmeen kohteeseen
- koulun pihaan erillinen saattoliikennealue.

Korotettu suojatie tulee toteuttaa joukkoliikenne ja raskasliikenne huomioon ottaen. Tyypikuva korotetusta suojatiestä on esitetty liitteessä 6. Kevyen liikenteen väylän toteuttaminen välillä Harjutie – Koskentie on esitetty kohdenumeron 3 toimenpiteiden yhteydessä.

4.5 Kunnossapito

Alemman tieverkon sorateiden geometria, vilkas raskas liikenne ja huono hoito aiheuttaa asukkaiden mielestä turvallisuusongelmia. Teiden huono kunnossapito on kyselyn mukaan aiheuttanut vaaratilanteita. Paikallisteillä kesällä ja keliarikkoaikaan keväällä ongelmana ovat kuopat ja irtohiekka. Myös näkemäraivaukset koetaan puutteellisiksi. Talviaikaan ongelmana ovat urat, polanteet ja liukkaus.

Sorateiden geometria aiheuttaa raskaalle liikenteelle (kivikuljetukset) ongelmia erityisesti talviaikaan.

Hoidon tasoa toivotaan parannettavan seuraavissa kohteissa

- maantie 3964 Pentinkylän liittymän pohjois- ja eteläpuoli
- paikallistie 14789 Pentinkylä
- maantie 387 (Vaalimaantie)
- paikallistie 14748 välillä Ylijärvi – mt 387
- Kolikkoinmäentie (katu)
- paikallistie 14787 (Juopperintie) ja
- paikallistie 14810.

Erityisesti talvikunnossapitoa toivottiin parannettavan Vaalimaantiellä., joka kuuluu talvihoitoluokkaan II. Luokan keskeisiä laatuvaatimuksia ovat mm.

- lumen maksimisyvyys sateen aikana on 8 cm (yö 10 cm)
- tien tulee olla puhtaana 4 h kuluttua sateen päättymisestä
- ns. lähtökynnys on puolet toimenpideaajasta
- ajoradan suurin sallittu epätasaisuus 3 cm
- hiekoituksen (kitkavaatimus) toimenpideaika on 6 h

Ylämaan alueella tieosuuksien talvihoitoluokkiin ei ole tiedossa muutoksia lähitulevaisuudessa. Palautteet esitetään käsiteltäväksi kunnossapitotoimi-

en suunnittelun yhteydessä. Paikallistien 14748 osalta tilanne paranee geometrian parantamisen myötä.

4.6 Valvonta

Kyselyissä tuli esille kuntalaisten huoli rattijuopumuksista, piittaamattomasta liikennekäyttäytymisestä, ylinopeuksista ja mopoilijoiden ajotavasta. Ylinopeus- ja ajotapavalvontaa toivotaan lisäävän sekä taajamissa 40 km/h nopeusrajoitusalueella että haja-asutusalueilla. Erityisenä kohteena nopeus- ja rattijuopumusvalvonnalle esitettiin Opintietä ja erityisesti Korupirtin lähiympäristöä.

4.7 Esteettömyys ja joukkoliikenne

Esteettömyys

Asukkaiden liikenneturvallisuuskyselyssä fyysiseen esteettömyyteen liittyviä yksittäisiä kohteita koskevia palautteita saatiin pääasiassa teiden ja katujen kunnossapidosta. Kunnossapitoon ja hoitoon liittyvät toimenpiteet on esitetty luvussa 4.5. Kyselyssä nousi lisäksi voimakkaasti esiin yleinen liikenneilma-piiri sekä liikenneasenteet. Asukkaiden mielestä yleinen piittaamattomuus ja turvattomuuden tunne liikenteessä liikkuesssa on lisääntynyt, mikä tulee käsitellä myös esteettömyysongelmana. Asenne- ja liikennekäyttäytymisongelmia pyritään parantamaan suunnitelmallisen liikenneturvallisuustyön (kuntalaisten kasvatus, tiedotus ja valistus) avulla. Ylämaan kunnan liikenneturvallisuustyön organisointisuunnitelma on esitetty luvussa 5.

Edellä esitettyjen yksittäisten toimenpiteiden lisäksi esteettömyyden riittävää huomioon ottamista kunnan toiminnassa tulee edistää kokonaisvaltaisesti kaikilla hallinnonaloilla. Esteettömyyden toimintamallien kehittämiseksi esitetään seuraavia toimenpiteitä:

- *Kunnan esteettömyysvastaavan nimeäminen.* Esteettömyysvastaava perehtyy aiheeseen, osallistuu tarpeellisiin koulutustilaisuuksiin ja vastaa esteettömyysasioiden organisoinnista kunnassa.
- *Kunnan esteettömyyssuunnitelman laatiminen.* Suunnitelma laaditaan eri hallintokuntien yhteistyönä sisältäen nykytilanteen arvioinnin, tavoitteiden määrittämisen ja toimenpideohjelman laatimisen. Tavoitteena on määritellä, kuinka esteettömyys voidaan ottaa huomioon jokapäiväisessä liikkumisessa ja liikkumisympäristöihin liittyvässä toiminnassa (esim. suunnittelu, kaavoitus, rakentaminen ja rakentamisen valvonta, hoito ja ylläpito, hankinta).
- *Esteettömyystarkastusten ja -kartoitusten käyttöönotto.* Tarkastukset ja kartoitukset tulisi tehdä ainakin kirkonkylän ja Kuukanniemen taajama-alueista sekä laadittavista kaavoista ja suunnitelmista.
- *Osallistuminen seudullisiin esteettömyyden asiantuntijaryhmiin.*
- *Esteettömyyden lisääminen joukkoliikennepalvelujen järjestämisen laatuksiteereihin.*

Esteettömyyden kehittämisestä saavutettavat taloudelliset säästöt ovat suuret, kun kustannustarkasteluissa otetaan huomioon sosiaali- ja terveyssektorille vähentyneestä palvelujen kysynnästä syntyvät säästöt. Investointivaiheessa kustannukset kuormittavat kuitenkin yleensä muita hallintokuntia.

Detaljitasolla esteettömyyden kehittämiseksi tarvittavat tärkeimmät toimenpiteet ovat seuraavat:

- kirkonkylän liikennejärjestelyjen kehittäminen, millä vaikutetaan kulkureittitasolla koko keskustassa liikkumiseen sekä palvelujen saavutettavuuteen.
- kirkonkylän esteettömyyden kehittämiseksi tarvittavat toimenpiteet esteettömyyskartoitusten avulla
- kevyen liikenteen pääyhteyksien sekä joukko- ja kevyen liikenteen matkaketjujen esteettömyyden tarkistaminen ja parantamistoimenpiteiden määrittäminen sekä
- koulujen ja asuinalueiden välisten yhteyksien kehittäminen.

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetty taajaman kevyen liikenteen yhteyksien parantamistoimenpide edistää esteetöntä liikkumista.

Edellä esitettyjen toimenpiteiden jatkosuunnittelu tulee käynnistää aikaisempien suunnitelmien esteettömyystarkastuksilla. Lisäksi suunnittelutöiden taustaksi on syytä laatia nykytilanteen esteettömyyskartointus.

Joukkoliikenne

Liikenneturvallisuuskyselyssä esiin nousseet joukkoliikenteen ongelmat liittyvät pääasiassa asukkaiden kokemuksiin huonoihin liikenneyhteyksiin. Enemmän vuorotarjontaa toivotaan. Vuoroja kaivataan enemmän erityisesti kesäaikana.

Kirkonkylällä suurimmat joukkoliikenteen toimintaympäristön puutteet liittyvät Koskentien pysäkkijärjestelyihin. Vilkkain pysäkki sijaitsee kaupan edustalla, joka on laaja ja jäsentymätön. Lisäksi kunnantalon edustalta puuttuvat pysäkit. Rakenteelliset linja-autopysäkkeihin ja koulujen saatto- ja noutoliikennejärjestelyihin liittyvät toimenpiteet on esitetty luvussa 4.2.

Joukkoliikenteen kannalta tärkeä tekijä on myös maankäytön suunnittelu siten, että asuinalueiden kasvulla ja täydennysrakentamisella pystytään turvaamaan joukkoliikenteen kysynnän säilyminen/kasvattaminen.

4.8 Raskas liikenne

Tiehankeet

Raskaan liikenteen ongelma-kohteita Ylämaan alueella ovat Vaalimaantie (maantie 387) sekä haja-asutusalueen paikallistiet.

Maantielle 387 ei Ylämaan kunnan alueella ole olemassa suunnitelmia. Tässä suunnitelmassa Vaalimaantielle on suunniteltu yksittäisiä pieniä parantamistoimenpiteitä. Louhostoiminnan laajentumisen myötä paikallisteille 14780 ja 14748 on esitetty tässä suunnitelmassa geometrian parantamista lisääntyvien kuljetusten johdosta. Teiden nykyinen palvelutaso ei vastaa lisääntyvän kuljetusten tarpeita.

Tiedotus, viranomaisyhteistyö ja valvonta

Raskaan liikenteen ylinopeuksiin ja ajokäyttäytymiseen vaikuttaessa tiedotus, valistus, yhteistyö ja valvonta ovat avainasemassa. Lisäksi vuorovaikutteinen suunnittelu edesauttaa toimenpiteiden hyväksymistä ja edelleen toivotunlaista liikennekäyttäytymistä. Raskaan liikenteen on tärkeää olla edustet-

tuna liikenneturvallisuustyöryhmässä, jossa mm. ajankohtaisia suunnitelmia käsitellään.

Ajokäyttäytymiseen vaikuttaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sidosryhmien välillä. Vaikutettaessa ulkomaisiin kujettajiin, tulee yhteistyötä tehdä myös tulli- ja rajaviranomaisten kanssa. Valistuksen ja tiedotuksen keinoin käyttäytymiseen voidaan vaikuttaa, mikäli siihen varataan riittävät resurssit. Lisäksi valistustyön tulee olla organisoitua. Toiminta on luontevaa organisoida kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä. Raskaan liikenteen valistus- ja tiedotustoimet olisi luontevinta suunnitella seudullisena yhdessä muiden liikenneturvallisuussuunnitelmia laatineiden kuntien kanssa (Lappeenranta, Joutseno ja Lemi).

Valistusta ja tiedotusta tukee valvonta. Riittävä ylinopeuden, ajotavan, kuljetuskaluston ja kuorman kiinnityksen valvonta on tärkeä raskaan liikenteen turvallisuutta lisäävä keino. Valvontamäärä tuleekin säilyttää vähintään nykyisellä tasolla.

Raskaan liikenteen turvallisuuden parantamiseksi Ylämaalla esitetään

- raskaan liikenteen (SKAL) edustajien nimeäminen liikenneturvallisuustyöryhmään (ks. luku 5)
- raskaan liikenteen edustajan kutsuminen (SKAL) suunnitteluhankkeiden kokouksiin ja/tai lausuntojen pyytäminen suunnitelmaluonnoksista
- raskaalle liikenteelle suunnatun, seudullisen valistuksen ja tiedotuksen lisääminen yhteistyössä eri viranomaisten kesken.
- raskaan liikenteen ongelmiin kohdistuvan valvontamäärän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla.

5 LIKENNETURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

5.1 Ylämaan kunnan ja Lappeenrannan seudun liikenneturvallis- suustyön organisointi

Liikenneturvallisuussuunnitelmaan kuuluvan kasvatus-, valistus- ja tiedotusosion tavoitteena on jäsentää kunnan ja seutukunnan liikenneturvallisuustyötä yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Liikenneturvallisuuden parantamiseen vaikuttaa kaikkien hallintokuntien ja sidosryhmien toiminta. Parempaan ja vaikuttavampaan lopputulokseen päästään kaikkien tahojen yhteistoiminnalla. Yhteistyötä varten kuntaan on perustettu liikenneturvallisuustyöryhmä, joka toimii osana myös seudullista (Joutseno – Lappeenranta – Lemi – Ylämaa) liikenneturvallisuustyöryhmää. Liikenneturvallisuustyöryhmissä ovat edustettuina kaupunkien ja kuntien eri hallinnonalat sekä eri sidosryhmiä poliisin, Liikenneturvan, Tiehallinnon, Suomen kuorma-autoliiton, SKAL:n edustajat. Eri sidosryhmien edustajia ja asiantuntijoita kutsutaan mukaan käsiteltävien asioiden ja toimenpiteiden mukaisesti. Liikenneturvallisuustyöryhmät kokoontuvat kuntakohtaisesti sekä myös seudullisesti säännöllisin välein. Liikenneturvallisuustyötä tehdään myös hallintokuntien sisäisesti käyttäen hyväksi jo valmiiksi olemassa olevia rakenteita ja toimintatapoja.

Seudullisessa liikenneturvallisuustyössä yhteistyötä voidaan toteuttaa koulutuksessa, valistuksessa ja tiedotuksessa. Esimerkiksi seudullisten teemojen toteuttamisessa voidaan kouluttaa hallintokuntakohtaisia ryhmiä, järjestää yhdessä tempauksia ja tiedottaa paikallisessa lehdistössä kaikkia koskevista liikenneturvallisuusasioista.

5.2 Liikenneturvallisuustyöryhmä

Ylämaalle perustettiin tämän työn yhteydessä liikenneturvallisuustyöryhmä, joka koostuu eri hallintokuntien edustajista. Ryhmän muodostavat kunnan hallintokuntien edustajina:

• Kari Karell, pj.	tekninen toimi
• Jukka Lohko	kunnanvaltuuston puheenjohtaja
• Ari Alatalo	kunnanhallituksen puheenjohtaja
• Esko Hämäläinen	kunnanjohtaja
• Jukka Kiero	rakennus- ja teknisen ltk:n pj.
• Eila Tielinen	koulunjohtaja
• Anne Ikäheimonen	sosiaalisihtööri
• Katri Tapio	terveydenhoitaja, terveyskeskus

Ryhmän kokouksiin kutsutaan myös Liikenneturvan, poliisin ja Tiehallinnon edustajat sekä muiden sidosryhmien edustajat.

Liikenneturvallisuustyöryhmässä olevat hallintokuntien edustajat toimivat vastuuhenkilöinä työryhmän ja omien hallintokuntiensa välillä. Heidän kautaan työryhmän tavoitteet välittyvät hallintokuntakohtaisiin toimintasuunnitelmiin ja hallintokunnissa esiin tulleet asiat vastaavasti työryhmän tietoon.

Työryhmän puheenjohtajana eli yhdyshenkilönä toimii teknisen toimen päällikkö. Yhdyshenkilö kutsuu liikenneturvallisuuksutyöryhmän koolle vähintään kerran vuodessa suunnittelemaan toimintaa ja kokoamaan tietoja tehdystä työstä. Hallintokuntaakohtaisesti voidaan kokoontua erikseen käsittelemään ko. sektorin liikenneturvallisuuksutyön asioita. Yhdyshenkilö välittää saamaansa tietoa ja aineistoa hallintokuntien vastuuhenkilöille ja tarpeen vaatiessa muillekin. Yhdyshenkilö myös tiedottaa ryhmän toiminnasta sisäisesti ja ulkoisesti.

Ylämaan liikenneturvallisuuksutyöryhmä osallistuu seudullisen liikenneturvallisuuksuryhmän työskentelyyn ja seudullinen ryhmä kokoontuu vuosittain käsittelemään kaupunki- ja kuntaakohtaisten liikenneturvallisuuksuunnitelmien toteutumista sekä suunnittelemaan seudullisia liikenneturvallisuuksusteemoja ja -toimenpiteitä.

5.3 KVT -suunnitelman tavoitteet ja hallintokuntien liikenneturvallisuuksutyön kehittäminen

Kasvatus-, valistus- ja tiedotussuunnitelman tavoitteena on vakiinnuttaa liikenneturvallisuuksutyö jatkuvaksi osaksi normaalia hallintokuntatyöskentelyä ja siten säästää monella tavalla panostamalla ennalta ehkäisevään liikenneturvallisuuksutyöhön.

Ylämaan liikenneturvallisuuksuunnitelmaa ja suunniteltuja toimenpiteitä ohjaa vuosiksi 2006-2010 tehty valtakunnallinen liikenneturvallisuuksuunnitelma, jonka tavoitteena on vähentää:

- 1) Kohtaamisonnettomuuksia pääteillä
- 2) Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden onnettomuuksia asutuskeskuksissa
- 3) Päihdeonnettomuuksia
- 4) Ammattiliikenteen onnettomuuksia
- 5) Ajonopeuksia
- 6) Liikenneonnettomuuksien vakavuusasteita.

Ylämaan liikenneturvallisuuksuunnitelman ja -työn tavoitteita seuraavalla kolmen vuoden kaudella on esitetty kohdassa 3.2.

KVT -suunnitelmaa työstettiin seudullisessa, neljän kunnan yhteisessä liikenneturvallisuuksutyöryhmässä. Työryhmä koostui kaupunki- ja kuntaakohtaisista liikenneturvallisuuksutyöryhmien jäsenistä sekä Liikenneturvan, poliisin ja SKALin Kaakkois-Suomen edustajista.

Työryhmä kokoontui kolme kertaa. Ensimmäisellä kerralla käytiin alustusten pohjalta läpi työn sisältö ja tavoitteet sekä kuntien mahdollisuudet ja keinot liikenneturvallisuuksutyön tekemisessä. Kokouksessa keskusteltiin myös seudullisista liikenneturvallisuuksuden ongelmista sekä kuntien liikenneturvallisuuksutyön nykytilasta. Toisella kerralla käytiin tarkemmin läpi kuntien liikenneturvallisuuksutyön nykytilaa, eri hallintokuntien liikenneturvallisuuksutyön toimenpiteitä sekä ideoitiin ryhmässä seudullisia liikenneturvallisuuksusteemoja. Kokouksessa kuntia evästettiin myös hallintokuntaakohtaisten toimenpidesuunnitelmien tekemiseen. Kolmannella kokoontumiskerralla käytiin läpi ja kommentoitiin ryhmässä eri kuntien hallintokuntaakohtaisia toimenpidesuunnitelmien luonnoksia. Kommenttien perusteella kaupungit ja kunnat työstivät toimenpidesuunnitelmat lopulliseen muotoonsa.

5.4 Liikennekasvatuksen, valistuksen ja tiedotuksen toimintasuunnitelma

Hallintokuntakohtaisissa toimintasuunnitelmissa esitetyillä toimenpiteillä pyritään lisäämään kaikkien kuntalaisten tietoisuutta liikenneturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä.

5.4.1 Perusturvatoimi

Perusturvatoimen liikennevalistuksen kohteena ovat äitiys- ja lastenneuvolan asiakkaat, päivähoitolapset vanhempineen, esikoululaiset, työikäiset, vanhuksien ja perusturvatoimen henkilöstö.

Henkilöstö ohjaa ja neuvoo liikenneturvallisuutta lisäävien välineiden hankinnassa ja käytössä (pyöräilykypärä, heijastin, turvaistuimet, turvalliset apuvälineet jne.) MLL:n paikallisosasto vuokraa lasten turvaistuimia. Lapsia ohjataan tunnistamaan turvalliset kulkureitit ja käyttämään niitä.

Motivoidaan henkilökuntaa kertomaan asiakkaille onnettomuuksien ehkäisykeinoista ja turvavälineiden käytöstä sekä opastetaan toimimaan esimerkiksi liikenteessä työmatkoilla ja vapaa-aikana. Terveystoimi ylläpitää riittävää koulutusta tehokkaan ensiavun antamiseksi onnettomuuden uhreille. Päihteettömyyden tukeminen on tärkeä osa liikenneturvallisuustyötä.

Asiakkaita neuvotaan ja autetaan lähiympäristön pitämisessä turvallisena liikkumisen kannalta. Järjestetään turvavälineiden käyttöön liittyvää koulutusta ja asiantuntijaluentoja. Vanhusten ajokykyyn kiinnitetään huomiota ajokortin uusimisen yhteydessä.

Yhteistyötä liikenneturvallisuusasioissa tehdään poliisin ja Liikenneturvan ja kunnan eri hallintokuntien kanssa.

5.4.2 Koulutoimi

Koulutoimen liikenneturvallisuustyön keskeisiä asioita on opettaa koululaisille vastuullista ja hyvää liikennekäyttäytymistä sekä turvalaitteiden käytön merkityksen hyväksymistä. Toiminnassa mukana olevien aikuisten esimerkki on ratkaisevan tärkeää oikean liikennekäyttäytymisen edistämisessä. Koululaiset oppivat eri ryhmissä aikuisten kanssa toimiessaan turvallisen liikkumisen merkityksen niin itselle kuin toiselle liikenteessä liikkujalle.

Perusopetuksessa tavoitteena on, että oppilaassa herää myönteinen kiinnostus liikennettä ja liikenneturvallisuutta kohtaan. Oppilas oppii tarvittavat tiedot ja taidot ja kasvaa vastuulliseksi liikennettä ja muita liikenteessä liikkujia kohtaan sekä saa riittävät valmiudet selviytyä jokapäiväisessä liikenteessä. Oppilas harjaantuu oikeisiin tottumuksiin käytännön liikennetilanteissa.

Opettajien koulutus- tms. tilaisuuksissa käsitellään aika ajoin liikennekasvatukseen liittyviä asioita ajan tasalla pysymiseksi samoin kuin vanhempainiltoissakin. Myös koululaisautonkuljettajia koulutetaan sisäistämään ajotehtä-

vän ohella oleva liikennekasvatustehtävä ja hyvänä aikuisen mallina oleminen.

Valtakunnallisen Tieliikenteen turvallisuus 2006 - 2010 suunnitelman mukaisesti koulujen liikenneturvallisuutta pyritään parantamaan joko vapaaehtoisilla koulukohtaisilla liikennesuunnitelmissa, jotka kattavat kouluverkkojen ja kouluympäristön turvallisuuden sekä liikennekasvatuksen tai olemassa oleva turvallisuussuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään liikenneturvallisuuden osalta. Liikennesuunnitelman voisi laatia myös opetussuunnitelman liitteeksi.

5.4.3 Tekninen toimi

Teknisen toimen tiedotuksen ja valistuksen kohteina ovat pääasiallisesti kaikki kuntalaiset, teknisen toimen henkilöstö, ja kaikki ne ulkopuoliset urakoitsijat, joilta kunta ostaa rakentamis- ja kunnossapitopalveluja. Kuntalaisia koskevassa toiminnassa pääpaino on liikenneturvallisuussuunnitelman ympäristöosaan liittyvien liikenneturvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamisesta tiedottaminen riittävän tehokkaalla tavalla sekä kaikkien liikenneturvallisuutta lisäävien toimenpiteiden markkinointi. Yleisten ja liikennealueiden rakentamisessa ja kunnossapidossa painotetaan liikenneturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä niin urakoitsijoille kuin omallekin henkilökunnalle.

5.4.4 Palo- ja pelastustoimi

Etelä-Karjalan pelastuslaitos tekee yhteistyötä kunnan, päiväkotien, koulujen, eri järjestöjen, työpaikkojen sekä seurakunnan kanssa, järjestämällä tarpeen mukaan pelastusalan koulutusta. Koulutukseen kuuluu alkusammutus ja toimintaohjeita eri onnettomuustilanteiden varalta, sekä poikkeusolojen turvallisuuskoulutusta.

Kunkin hallintokunnan toimenpidesuunnitelmat on esitetty taulukkomuodossa sivuilla 47-52.

5.5 Alueellinen painopistealue liikenneturvallisuustyössä

Vuosina 2006 - 2008 suojatiekäyttäytyminen valittiin seudulliseksi painopisteeksi. Teemaan paneudutaan autoilijan, kevyen liikenteen ja jalankulkijan kannalta. Teemaan liittyen seudullisessa työryhmässä suunnitellaan tapahtumia, koulutustilaisuuksia ja tiedottamista. Liikenneturvallisuusasioista tiedotetaan alueellisissa ja paikallisissa tiedotusvälineissä (lehdet ja radiot).

5.6 Yhteistyötahot

5.6.1 Liikenneturva

Liikenneturva on valtakunnallinen liikenneturvallisuustyön keskusjärjestö, jonka olemassaolo perustuu eduskunnan hyväksymään lakiin (N:o 278/2003). Liikenneturvan tehtävänä on tieliikenteen turvallisuuden edistäminen vaikuttamalla tienkäyttäjien arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen sekä turvallisuustietouden ja -arvostuksen parantamiseen yhteiskunnassa.

Liikenneturvan kuntatyön tavoitteena on, että liikenneturvallisuustyö sisältyy kuntien eri hallintokunnissa luontevasti päivittäiseen toimintaan ja että työntekijät ovat sitoutuneita ehkäisemään ennakolta liikenteessä sattuvia vahinkoja ja niiden seurauksia. Myös kunnan päättäjien tulisi hyväksyä liikenneturvallisuustyö osaksi kuntalaisten palvelua ja varata työhön resurssit vuosittain.

Internet-sivuilla www.liikenneturva.fi esitellään Liikenneturvan toimintaa sekä eri ikä- ja tienkäyttäjärhyille suunniteltuja aineistoja ja palveluita.

5.6.2 Poliisi

Poliisin tehtävänä on muiden poliisille kuuluvien tehtävien lisäksi myös liikennevalvonta. Se on osa poliisin päivittäistoimintaa, jolla on tarkoitus vaikuttaa liikenneturvallisuuden ylläpitoon paikkakunnalla. Valvonnalla, tiedotuksella ja valistuksella sekä osallistumalla eri sidosryhmien kanssa liikenneturvallisuustyöhön pyritään vaikuttamaan liikennevahinkojen, onnettomuuksien ja kuolonkolarien vähentymiseen. Poliisi puuttuu tehokkaasti liikenteen riskikäyttäytyjiin ja rattijuoppouteen ja käyttää poliisin kokonaistyöajasta noin 7 % liikennevalvontaan.

Lähipoliisi vastaa kasvatus-, valistus- ja tiedotustoiminnasta yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

5.7 Liikenneturvallisuustyön jatkuvuus ja seuranta

Jotta hyvin laadittu liikenneturvallisuussuunnitelma ja sen yhteydessä luotu liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta jatkuu, ryhmän on kokoonnuttava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Kokouksissa seurataan hallintokuntien toimenpidesuunnitelmien toteutumista ja suunnitellaan seuraavan seurantakauden teemoja, toimenpiteitä, tapahtumia ja koulutusta.

Ylämaan liikenneturvallisuustyöryhmä osallistuu myös seudullisen liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan ja sen säännölliset kokoukset voivat olla myös kimmokkeena oman toiminnan säännöllisyyteen.

Toimenpidesuunnitelmien seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota ja toimenpidetaulukoihin tehdään merkinnät toteutuneiden ja toteutettujen toimien kohdalle. Tällöin kokouksissa on helppo seurata suunnitelman toteutumista ja toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta.

Perusturvatoimen toimenpidesuunnitelma

Neuvola, päivähoito ja esikoulu

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Tarkistus-ajankohta
Äitiys- ja lasten-neuvolan asiakkaat	Liikenneturvalisuushuoneistuksen ja turvavälineiden käytön lisääminen	Vauvojen turvakaukaloiden vuokraus. Tiedon jakaminen lasten liikenneturvalisuudesta ja turvalaitteista ottaen huomioon eri liikkumismuodot. Vanhempien mallina olemisen korostaminen. Liikenneturvallisuuksuaineiston jakaminen (mm. www.liikenneturva.fi)	jatkuvasti neuvola-käynneillä	MLL terveys-toimi	2007 ja sen jäl-keen vuo-sittain
Päivähoito-lapset	Liikenneturvalisuushuoneistuksen ja turvalaitteiden (turvais-tuin, turvavyö, pyöräilykypärä, heijastin) käytön lisäämi-nen	Liikennesääntöjen opettelu Leikkipaikkojen kartoitukset, missä voi leikkiä, missä ei, esim. pulkalla lasku-paikat, tien ylitys hiihtoladulla. Opetus, teemapäivät, kampanjat, as-kartelu, heijastimien jako kaikille. www.liikenneturva.fi	2006 kevät ja syksy -> jatkuvasti	Päivähoito-henkilöstö	2007
Esikoululaiset	Turvallinen liikennekäyttäy-tyminen mm. koulumatkoilla	Liikenneturvallisuuksuasteemaviikon järjes-täminen. Vaaranpaikkojen tunnistami-nen ja niissä liikkumisen harjoittelemi-nen. Jalankulun ja pyöräilyn liikenne-sääntöjen opetus ja harjoittelu ja heijas-timen ja pyöräilykypärän käyttö. Liiken-neturvallisuuksuunnistus (rata, jossa erilaisia toimintarasteja, joilla ratkotaan tehtäviä ko. aiheeseen liittyen). Liiken-nekäyttäytymisen havainnointi.	2006	Päiväkodin henkilöstö	2007
Päivähoito-lasten van-hemmat	Turvavälineiden käyttö ja valis-tus.	Vanheppainltaan teemaksi turvaväli-neet ja niiden käyttö, esim. puutteet lasten kiinnityksissä isovanhempien autossa.	2006 kevät	Päiväkodin henkilöstö Liikenne-turva	2007

Työikäiset

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Tarkistus-ajankohta
Työikäiset	Asennekasvatus - liikenneturvallisuuden arvos- tuksen lisäämi- nen - riskikäyttäyty- misen vähene- minen.	Lääkärin vo:lla: lääkkeiden vaikutus ajokykyyn, toimintakyvyn arviointi ajokorttiin liittyvien tarkastusten yh- teydessä	2006 jatkuvasti	Terveystoimi	Seuranta ja tarkistami- nen tapah- tuvat terve- ystarkastus- ten yhtey- dessä (1-5 v välein)
<u>Yksilötaso:</u> <u>Kaikki asiak-</u> <u>kaat</u>	Tietoisuuden lisääminen lii- kenneturvalli- suuteen vaikut- tavista tekijöistä Turvavälineiden käyttö	Terveystarkastuksissa keskustellaan työmatkaliikkumisesta. Selvitetään, kuinka kodin ja työpaikan välinen liikkuminen tapahtuu: kävellen, pyö- räillen, omalla autolla vaiko yleisillä kulkuneuvoilla. Mitä välineitä on käytössä (kypärä, käsineet, mahd. polvi-, kyynär-, tms. suojat, heijasti- met)? Onko mitä ongelmakohtia työmatkalla tai työmatkaan liittyen? Ajokunto (alkoholi, lääkkeet, huu- meet, nukkuminen, psyykki- nen/fyysinen/sosi-aalinen kunto/ työkunto). Terveystila (sairaudet, jotka saattavat aiheuttaa liikenteessä pulma- ja/tai vaaratilanteita). Elä- mäntavat. Mahdollisia julisteita laite- taan näkyville, esille. Valistusaineis- toa jaetaan asiakaskontakteissa ja motivoidaan heijastimien ja suojavä- lineidenkäyttöön.	Jatkuva	Työterveys- lääkärit, - hoitajat, fy- sioterapeutit	Seuranta ja tarkistami- nen tapah- tuvat terve- ystarkastus- ten yhtey- dessä (1-5 v välein)
<u>Työkseen</u> <u>liikkuvat</u> tai jonkin verran työhön sisäl- tyvää paikan vaihdosta omaavaat henkilöt	Turvallinen lii- kuminen ja tur- valaitteiden käytön merki- tyksen muista- minen	Vastaanottotoiminnassa kiinnitetään huomiota ennalta ehkäisyyn (ajokun- to, terveydentila, elämäntavat, ajo- korttiuudistusten kriteerit, turvalait- teiden - turvavyö, pyöräilykypärä ja heijastin – käyttö. Terveystarkastuksessa selvitetään ajokunto, terveydentila, elämäntavat, suunnatut testit (esim. S-GT).	Jatkuva	Työterveys- lääkärit, - hoitajat, fy- sioterapeutit Työterveys- huolto, lääkä- rit, hoitajat	Seuranta ja tarkastami- nen tapah- tuvat koh- taamisten yhteydessä varaten seuraava aika tai akuutisti sekä terve- ystarkastus- ten yhtey- dessä
<u>Onnetto-</u> <u>muuksien</u> <u>uhrit</u>	Tilanteesta op- piminen	Vastaanottotoiminnassa tapahtumi- en jälkeen selvitetään, mitä tapahtui ja miten onnettomuuden olisi voinut ehkäistä (mm. turvalaitteiden käyttö).	Jatkuva	Lääkärit, hoi- tajat	Sovitusti, tarveharkin- taisesti.

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Tarkistus-ajankohta
Yleinen valistus, kaikki asiakkaat	Turvallinen liikkuminen	Mahdollisilla teemaviikoilla pyritään tuomaan liikenneturvallisuuksasioita esille erilaisin materiaalein, julistein. Projekteja suunnataan työpaikoille esim: - pyöräilykypärän ja heijastimien käytöstä keskustelu - valistusmateriaali	Jatkuva	Työterveyslääkärit, -hoitajat	Terveystarkastusten yhteydessä
Yhteistyö		Tiedottaminen eteenpäin: Työpaikkakäynnit, työnantajat, yhteistyökumppanit - onnettomuuksista oppiminen - työpaikan ympäristö - itse työ ja liikenneturvallisuus Suunnittelu yhteistyössä muiden kunnan tahojen (mm. tekninen toimi) kanssa Työsuojelu: turvavälineet	Jatkuva	Terveystoimi, työterveyshuolto	

Vanhusväestö

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Tarkistus-ajankohta
Henkilöstö, sosiaali- ja terveystoimi	Liikenneturvallisuuden huomioon ottaminen toiminnassa Ajan tasalla pysyminen	Tietoiskut, ensiapuvalmiuden ylläpitäminen, liikenneturvallisuukskoulutuksen järjestäminen. Teemana sekä työntekijöiden oma liikkuminen että asiakkaiden liikkuminen. Turvalaitteiden käytön muistaminen (turvavyö, pyöräilykypärä, heijastin)	2006 ja sopivin väliajoin	Hallintokunnan vastuuhenkilö Johtava lääkäri Sosiaalisihiteeri Liikenneturva	2007 vuosittain
Vanhukset Kotipalvelun henkilöstö	Liikennekäyttämiseen vaikuttaminen Turvavälineiden käyttö	Liikenneturvallisuukskoulutuksen järjestäminen kotihoidon henkilöstölle ja vanhuksille. Teemapäivän järjestäminen. Turvavälineiden käytön opastus, liukuesteet jne. Aiheeseen liittyviä luentoja.	2006	Sosiaalitoimi, kotihoidosta vastaavat Terveystoimi	2007

Koulutoimen toimenpidesuunnitelma

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Päävastuu	Ajoitus	Tiedottaminen
1.-2. luokka	Turvallisen koulutien oppiminen. Turvavälineiden merkityksen oivaltaminen (heijastin, heijastinliivi, pyöräilykypärä). Jalankulkijan liikennetaitojen oppiminen, käyttäytyminen tiellä, risteyksissä ja suojatiellä. Polkupyörällä liikenteeseen. Matkustajana koulukyydissä.	Kasvatusta ja opetusta järjestetään koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaan. Koulun harkinnan mukaan käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita (esim. poliisi). Käytännön harjoittelua maastossa. Liikenneopetusaineistoa: www.liikenneturva.fi	Opettajat ja rehtori	Toteutetaan koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaisesti.	Vanhempain-tilaisuudet ja koulun tiedotteet koteihin
3.-4. luokka	Aikaisemmin opitun syventämistä. Pyöräilykäyttäytymisen varmistamista. Harjaantumista liikennetilanteisiin käytännön esimerkkien kautta.	Kasvatusta ja opetusta järjestetään koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaan. Koulun harkinnan mukaan käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita (esim. poliisi). Käytännön harjoittelua maastossa. Liikenneopetusaineistoa: www.liikenneturva.fi	Opettajat ja rehtori	Toteutetaan koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaisesti.	Vanhempain-tilaisuudet ja koulun tiedotteet koteihin
5.-6. luokka	Aikaisemmin opitun kertausta ja sääntöjen syventämistä. Perehdytään laajemmin kotiseudun liikenteeseen. Selvitetään vuodenaikojen vaikutusta liikenneoloihin. Tutkitaan syvemmin ajoneuvoliikenteen ja kevyen liikenteen vuorovaikutusasioita. Liikenneturvallisuuteen vaikuttavien asioiden pohdintaa.	Kasvatusta ja opetusta järjestetään koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaan. Koulun harkinnan mukaan käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita (esim. poliisi). Käytännön harjoittelua maastossa. Liikenneopetusaineistoa: www.liikenneturva.fi	Opettajat ja rehtori	Toteutetaan koulun opetus- ja työsuunnitelman mukaisesti.	Vanhempain-tilaisuudet ja koulun tiedotteet koteihin
Oppilaiden vanhemmat	Sitoutuminen koulun liikenneturvallisuustyöhön. Vanhemman esimerkki ja vastuu liikenneasioissa.	Oman toiminnan tiedostaminen vastuullisena liikkujana ja esimerkkinä mm. turvalaitteiden käytössä.	Henkilökohdainen	Koko ajan jatkuva	Vanhempain-tilaisuudet
Opettajat	Hyvä oma esimerkki liikenteessä. Sitoutuminen koulun liikenneturvallisuustyöhön.	Oma tiedostettu toiminta. Tiedottaminen palaverissa. Koulutustilaisuudet opettajille.	Hallintokunnan vastuuhenkilö, Rehtori, Liikenneturva	Syksy ja kevät	Tarvittaessa

Kohderyhmä	Tavoite	Toimenpide	Päävastuu	Ajoitus	Tiedotta- minen
Koulukuljetus- ten hoitajat	Ammattiautoilijan vastuul- linen malli niin kuljettajana kuin liikennekasvattajana- kin.	Oman toiminnan tiedosta- minen vastuullisena am- mattiautoilijana. Yhteistyö kouluviranomaisten kans- sa. Koulukuljettajien koulu- tustilaisuus.	Hallintokun- nan vastuu- henkilö Liikennetur- va Koulukul- jetuksia valvova viranomai- nen, liiken- nöitsijä	Koulutustilai- suus muuta- man vuoden välein	Tarvittaessa

Teknisen toimen toimenpidesuunnitelma

Kohderyhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Tarkistus- ajankohta
Kuntalaiset	Turvallinen ja toimiva liikenneympäristö Liikenneturvallisuuteen liittyvien suunnitelmien toteuttaminen, niistä tie- dottaminen ja turvallisuut- ta lisäävien toimenpitei- den markkinointi	Liikenneväylien ja kevyen liikenteen raittien sään- nösten mukainen raken- taminen ja hyvä kunnos- sapito Suunnitelmista tiedotta- minen	Jatkuva Hankkeiden käynnisty- misen mu- kaan	Tekninen toimi, Tiehal- linto, yksityis- tiekunnat Tekninen toimi	Vuosittain Vuosittain
Henkilöstö	Turvallinen henkilöstön ja tarvikkeiden liikkuminen työkohteesta toiseen Kunnossapitotöiden te- hokkuus ja turvallisuus	Turvallisten työtapojen ja materiaalien siirtojen hal- litseminen, turvavälinei- den käyttö, säännösten noudattaminen (mm. www.liikenneturva.fi) Työvälineiden ajanmukai- suus ja hyvä kunto, henkilöstön am- mattitaidon ylläpito riittävällä perehdyttämisel- lä ja koulutuksella	Kohdekohtaisena päivittäin Jatkuva	Toimiston päällikkö (hallintokun- nan vastuu- henkilö) Liikenneturva Toimiston päällikkö Liikenneturva	Ajoittain Ajoittain
Urakoitsijat	Rakennus- ja kunnossapi- tokehteiden turvallisuus ja riittävä merkintä sekä ympäristön huomioiminen	Riittävä ennakkosuunnit- telu sekä ammattitaitoinen toteutus, koneiden ja lait- teiden ajanmukaisuus ja hyvä kunto	Kohteittain	Toimiston päällikkö	Urakka- ohjelman mukaisesti

Palo- ja pelastustoimen toimenpidesuunnitelma

Kohde-ryhmä	Tavoite	Toiminta, materiaali	Ajoitus	Vastuu ja toteuttaja	Seuranta
Päiväkodit Kerhot	Toiminta hätätilanteissa	Hätänumeron ja hätäilmoituksen opettaminen. Tutustuminen paikalliseen paloasemaan Ensiapukoulutusta	1 kerta vuodessa	Pelastustoimi ja kohderyhmät Ea-ryhmä	Pelastustoimi ja kohderyhmät yhteistyössä. Tiedotus myös vanhemmille
Koululaiset	Riskien tiedostaminen ja niihin asennoituminen	Hätäilmoituksen tekeminen Hätäensiavun perusteet ja oppiminen Vaaralliset aineet liikenteessä Toiminta onnettomuuspaikalla	1 kerta vuodessa	Pelastustoimi ja koulu	Pelastustoimi ja kohderyhmät yhteistyössä. Tiedotus myös vanhemmille
Palokunta- nuoret	Riskien tiedostaminen ja niihin asennoituminen	Hätäilmoituksen tekeminen Hätäensiavun perusteet ja oppiminen Vaaralliset aineet liikenteessä Toiminta onnettomuuspaikalla ja toiminta palokunnan yksikössä.	Toistuu useampi kerta vuodessa	Pelastustoimi	Pelastustoimi tiedottaminen palokunta- nuorten vanhemmille
Aikuiset/ työikäiset	Työmatkaliikenteen turvallisuus	Oikean hätänumero ja hätäilmoituksen tekeminen. Toiminta onnettomuuspaikalla Hätäensiavun antaminen. Liikenneturvallisuuksuudessa ennakoitavat tilanteet	Tavoite 1 kerta vuodessa	Kunta Pelastustoimi ja kunnan eri järjestöt	Pelastustoimen tilastot
Ikäihmiset	Turvallisesti kotona	Kodin paloturvallisuus Riskikartoitus kodin paloturvallisuudesta Omatoiminen suojele	Pelastustoimi Järjestöt Seurakunta	Pelastustoimi Järjestöt Seurakunta	Pelastustoimen tilastot

6 TOTEUTTAMISOHJELMA JA VAIKUTUKSET

6.1 Kustannukset ja kiireellisyys

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2006 – 2009
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2010 – 2012
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2013 – 2015

Lisäksi on esitetty pitkällä tähtäimellä toteuttamishjelman jälkeen toteutettavat hankkeet kiireellisyysluokassa 4. Taulukossa 6.1. on esitetty toimenpiteiden kustannukset kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutaho on esitetty tarkemmin liitteenä 3 olevassa toimenpidetaulukossa.

Taulukko 6.1. Toteuttamishjelmalla.

Toimenpideryhmä	Kiireellisyysluokka kustannukset [1000 €]				Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	4	
Tiehallinto	303,5	245	100	90	0,043
Ylämaan kunta	21	60,5	75		ei arvioitu
Yksityinen		0,5			-
Kaikki yhteensä	124,5	506	175	90	0,043

Toteuttamishjelmalla sisältyvien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä noin 900 000 €. Toteuttamismääräyksen mukaan hankkeet jakautuvat siten, että Kaakkois-Suomen tiepiiriin vastuulla olevien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä noin 740 000 € (82 % kokonaiskustannuksista) ja kunnan vastuulla olevat hankkeet yhteensä noin 157 000 € (18 %). Tiepiirille kohdistuvista kustannuksista valtaosa on paikallisten 14780 ja 14784 parantamiskustannuksia. Suuret hankkeet ajoittuvat kiireellisyysluokkiin 1 ja 2.

6.2 Toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän noin 0,043 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa. Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet, ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen, edullisten toteuttamiskustannusten vuoksi. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinko-onnettomuusvähennystä ei voitu laskea onnettomuushistorian perusteella, koska kohteessa ei ollut tapahtunut lainkaan henkilövahinko-onnettomuuksia viimeisen viiden vuoden aikana. Näin ollen toimenpiteillä saavutettava henkilövahinko-onnettomuusvähennys on todellisuudessa edellä esitettyä arviota suurempi.

Toimenpiteiden myötä saatavaksi kansantaloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästökseen arvioidaan noin 16 500 €/vuosi (yksikköhinta 387 000 €/henkilövahinko-onnettomuus). Kustannuksista kunnalle kohdistuvan osuuden arvioidaan olevan 15-20%.

Laskennallisen henkilövahinko-onnettomuusvähennys lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikenneturvalli-

suustyön organisointisuunnitelman vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajän-
teellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä,
onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kunnalle kohdistuvien kustannusten
vähenemisenä. Liikenneturvallisuustyö on kunnalle myös imagokysymys.
Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää kuntalaisten viihtyvyyttä sekä lii-
kenne- että asuinympäristössään. Liikenneturvallisuusasioiden korostaminen
kunnan toiminnassa sekä erityisesti päättäjien sitoutuminen liikenneturvalli-
suussuunnitelman toteuttamiseen lisää arvostusta ja kunnan vetovoimai-
suutta asukkaiden keskuudessa. Se parantaa myös koettua liikenneturvalli-
suutta, jota tulisikin korostaa tärkeänä mm. esteettömyyttä ja tasa-arvoa
edistävänä tekijänä. Sen vuoksi kyselyjen perusteella esiin nousseiden on-
gelmakehoitteiden parantamista tulee pitää yhtä tärkeänä onnettomuustilasto-
jen kanssa.

7 JATKOTOIMENPITEET

7.1 Suunnitelman käsittely

Liikenneturvallisuuksuunnitelma käsitellään ja hyväksytään toimenpiteitä ohjaavana suunnitelmana Ylämaan kunnan teknisessä lautakunnassa sekä kunnanvaltuustossa ja -hallituksessa.

Kaakkois-Suomen tiepiirissä suunnitelma esitetään käsiteltäväksi strategiaryhmässä sekä otettavaksi tiemestarin ja ohjelmointiryhmän apuvälineeksi jatkotoimien suunnittelussa.

Kokonaisvaltainen, järjestelmällinen liikenneturvallisuuksuustyö voi toimia tehokkaasti vain, mikäli kunnassa on työn lähtökohtana yhteinen tahtotila liikenneturvallisuuksuustyön kehittämisestä. Tämän vuoksi erityisen tärkeää on päättäjien sitoutuminen suunnitelman toteuttamiseen, mikä tuleekin suunnitelman hyväksymisen yhteydessä varmistaa. Käytännössä sitoutuminen tarkoittaa riittävien resurssien ja rahavarojen osoittamista liikenneturvallisuuksuustyön toteuttamiseen.

7.2 Jatkosuunnittelu

Esitetyistä toimenpiteistä erityisesti liikenteen ohjaustoimenpiteistä voidaan toteuttaa tämän suunnitelman esitysten mukaan. Osa toimenpiteistä vaatii tarkempia rakennussuunnitelmia.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon kaavavarauksina yleis- ja asemakaavojen muutostöiden yhteydessä. Lähes kaikki ensimmäisen kiireellisyysluokan toimenpiteet ovat kuitenkin toteutettavissa ilman kaavamuutoksia.

Seuraavan liikenneturvallisuuksuunnitelman laatiminen tulee kyseeseen todennäköisesti vajaan kymmenen vuoden päästä.

7.3 Seurantaohjelma

Tässä suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisen päävastuulliset ovat Ylämaan kunta ja Kaakkois-Suomen tiepiiri. Suunnitelman toteuttamisen säännöllisestä seurannasta vastaa jatkossa tämän suunnitelman laatimisen yhteydessä muodostettu Ylämaan kunnan liikenneturvallisuuksuutyöryhmä.

Taulukossa 7.1. on esitetty liikenneturvallisuuksutavoitteiden saavuttamisessa ja kunnan liikenneturvallisuuksustilanteen seurannassa käytettävät mittarit ja vastuutahot. Käytettävät seurantamittarit on muodostettu suunnittelulle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Seurannan vastuutahojen tulee osapuolten sopia seurantatietojen vaihtamisesta ja toimittamisesta liikenneturvallisuuksuutyöryhmän käyttöön.

Suunnitelman toteuttamisen seuranta ja suunnitelman ajantasalla pitäminen on käytännön liikenneturvallisuuksuustyötä ja sen onnistumisessa avainasemassa ovat päättäjien sitoutuminen, riittävien resurssien varaaminen sekä liikenneturvallisuuksuutyöryhmän aktiivinen puheenjohtaja.

Taulukko 7.1. Liikenneturvallisuustavoitteiden ja liikenneturvallisuustilanteen seurannassa käytettävät mittarit.

Tavoite	Mittari	Yksikkö	Vastuutaho	Aikataulu
Liikennekuolemien vähentäminen	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	Kpl/vuosi	Tiehallinto/ Kunta	Vuosittain
Onnettomuuksissa loukkaantuneiden määrän väheneminen	Henkilövahingot (loukkaantuneiden lukumäärä)	Kpl/vuosi	Tiehallinto	Vuosittain
Turvallisen liikennekäytännön ja suojaruukkeiden käytön edistäminen sekä ylinopeuksien vähentämiseksi.	Heijastimen käyttö	%	Kunta	2 v välein
	Pyöräilykypärän käyttö	%	Kunta	2 v välein
	Kiinnijääneet rattijuopot	Kpl/vuosi	Poliisi	Vuosittain
Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden toteutuminen	Taajamassa nopeusrajoituksen ylittävien osuus	%	Poliisi	Vuosittain
	Sähköisen toimenpidetaulukon seuranta ja ylläpito		Liikenneturv. ryhmä	1-2 kertaa vuodessa
Kevyen liikenteen aseman korostaminen	kevyen liikenteen turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteutuminen	kpl/vuosi	Kunta, Tiehallinto	vuosittain
	Kevyen liikenteen onnettomuuksien määrä	kpl/vuosi	Kunta, Tiehallinto	vuosittain
Liikenneturvallisuuden arvostuksen lisääminen ja sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin	Liikenneturvallisuus-suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen	%	Kunta	2 v välein
	Kunnan liikenneturvallisuus-ryhmän kokoontumiset	Kpl/v		Vuosittain

LIITTEET

LIITE 1: Kysely- ja haastattelutahot

LIITE 2: Yhteenveto kyselyissä esiin tulleista asioista

LIITE 3: Toimenpide-esitykset ja yhteenveto kiireellisyysluokan 1 toimenpiteistä

LIITE 4: Toimenpidekartta – keskusta-alue

LIITE 5: Toimenpidekartta – haja-asutusalue

LIITE 6: Koskentien suunnitelmakartta

LIITE 7: Tyypikuva korotetusta suojatiestä.

LIITE 1: KYSELY- JA HAASTATTELUTAHOT

KYSELYT

KUNTALAISET

Kuntalaisilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn

- Terveyskeskuksessa
- Pää- ja sivukirjastoissa
- Kunnan- ja kaupunginvirastoissa
- Internetissä

KOULULAISET

Koululaisille tehtiin erillinen kysely niihin kouluihin, jotka eivät olleet Kaakkois-Suomen koulujen kohtien turvallisuusselvityksen piirissä.

HAASTATTELUT

KYLÄTOIMIKUNNAT JA ASUKASYHDISTYKSET (kysely puheenjohtajan kautta) 32 kpl

KULJETUSYRITYKSET Skal Itä-Suomen kautta
Lappeenrannan KTK Oy

LINJA-AUTOLIIKENÖITSIJÄT

- Autolinjat Oy
- Tilausliikenne Hänninen Oy
- Toimi Vento Ky

TAKSIT Taksi Jukkala Oy,

- Taksi Saimaa Oy

TIEPIIRIN TIEMESTARIT

- Harri Keskinen, Juhani Valjakka, Sakari Häyhä

RAJA- JA TULLIVIRANOMAISET

- Vainikkalan ja Nuijamaan raja-asemat

AUTOKOULU Kouvo

LIITE 2: YHTEENVETO ASUKASKYSELYISTÄ JA SIDOSRYHMÄHAASTATTELUISTA

1. Mitkä asiat ovat yleisesti ongelmallisimpia Lappeenrannan alueen liikenteessä ja kulkuyhteyksissä?
 - Rekkaliikenne
 - Teiden huonokuntoisuus
 - Julkinen liikenne toimii huonosti
2. Mitkä ovat ongelmapaikkoja autoliikenteen kannalta?
 - Vaalimaantie
 - Juopperin risteykset
 - Sorateiden huonokuntoisuus
3. Mitkä ovat ongelmapaikkoja jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja mopoilijoiden kannalta?
 - Ylämaantie
 - Taajamassa heikot mahdollisuudet jalankulkijoille/pyöräilijöille
 - Kirkon kulman risteys
4. Onko teiden huono kunnossapito aiheuttanut vaaratilanteita, jos on niin missä?
 - Pulsantie talvelle
 - Juopperintie +muut hiekkatiet

B. Liikennekäyttäytyminen

1. Noudatetaanko alueella liikennesääntöjä? Jos ei, niin mitä sääntöjä rikotaan?
 - Piittaamaton liikennekäyttäytyminen
 - Rattijuoppoja
 - Ylinopeudet
2. Autoilijat?
 - Ylinopeudet
 - Rattijuopot
3. Onko jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja mopoilijoiden käyttäytymisessä erityisiä ongelmia?
 - Ei heijastimia
 - Viritetyt mopot
4. Onko ongelmia muissa tienkäyttäjärühmissä?
 - Raskas liikenne, ylinopeudet ja työntyvät sivuteiltä eteen
 - Moottoripyörien ylinopeudet
5. Onko kunnan alueella riittävästi poliisin liikennevalvontaa?
 - Ei ole.
 - Puhallusratsioita lisää
6. Muita terveisiä:
 - Keskustaan kevyen liikenteen väyliä

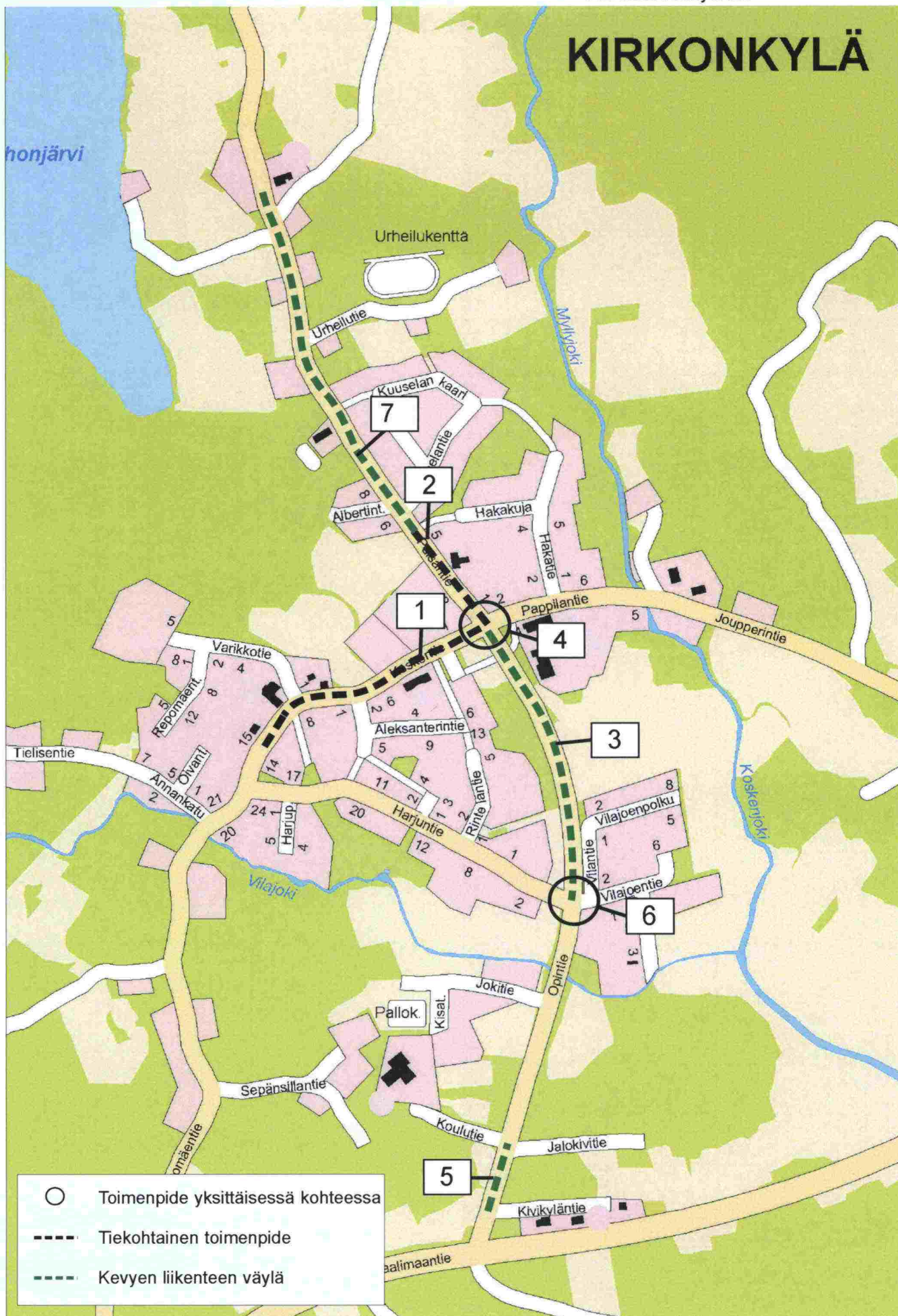
LIITE 3: TOIMENPIDETAULUKKO

Nro	Kohde Toimenpide-esitys	Kustannukset (1 000 €)	Onn.vähennys emä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo / M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu (seuranta)
1	Koskentie välillä kunnantalo – kaupan edusta Taajaman kevyt saneeraus <ul style="list-style-type: none"> kunnantalon edusta: la -pysäkit, suojatien siirto, kunnantalon piha-alueen järjestelyt korotettu kevyen liikenteen väylä välillä kunnantalo – päiväkot kaupan edusta: suojatie, la -pysäkit, piha-alueen jäsentely Kevyen liikenteen yhteys Koskentien itäpäähen pohjoispuolelle Pulsantielle 	60 15 60 15	- - - -	- - - -	2 1 3 3	K K K K	
2	Mt 3864 Pulsantie välillä Koskentie – Hakakuja (Sale) <ul style="list-style-type: none"> kevyen liikenteen väylä tien itäpuolelle, portaavat väylältä kaupalle kevyen liikenteen väylä tien länsipuolelle suojatie Hakakujan liittymään 	30 1 30 1	0,001 - 0,001 0,003	0,033 - 0,033 3	2 2 3 2	T K/Y T T	
3	Mt 3864 Pulsantie välillä Koskentie – Harjuntie <ul style="list-style-type: none"> kevyen liikenteen väylä 	75	0,001	0,013	1	T	
4	Mt 3864 Pulsantien ja pt 14787 Pappilantien liittymä <ul style="list-style-type: none"> Pappilantien tasauksen nostaminen liittymää kohti ja odotustasanne Pappilantielle 	40	0,001	0,025	3	T	
5	Mt 3864 Opintie välillä Koulutie – Kivikyläntie <ul style="list-style-type: none"> kevyen liikenteen väylä 	30	0,001	0,033	3	T	
6	Mt 3864 Opintie <ul style="list-style-type: none"> korotettu suojatie Harjuntielle suojatie Opintielle (Mt 3964) 	6 1	0,001 0,003	0,166 3	1 1	K T	
7	Mt 3864 Pulsantie välillä Hakakuja – terveyskeskus <ul style="list-style-type: none"> kevyen liikenteen väylä 	90	0,001	0,011	4	T	
8	Mt 387 Vaalimaantie, Joutsenkoski <ul style="list-style-type: none"> sivukaltevuuden parantaminen yksitaisessa kohdassa (päälystämällä) 	15	0,005	0,333	2	T	
9	Mt 387 Vaalimaantien ja pt 14787 Juopperintien liittymä <ul style="list-style-type: none"> pakollinen pysähtyminen (STOP -merkit) paikallistielle nopeusrajoitus 80 km/h liittymäalueelle 	1 0,5	0 0,012	0 25	1 1	T T	
10	Mt 387 Vaalimaantien ja paikallistien 14818 liittymä, Säämäla <ul style="list-style-type: none"> Liittymän parantaminen 	20	0,004	0,2	1	T	
11	Maantie 387, Joutsenkosken P-alue <ul style="list-style-type: none"> Alueen kehittäminen toimenpideselvityksen mukaisesti <i>toimenpideselvitys</i>	5	-	-	1	T	
12	Paikallistie 14780 välillä Mättö – Ylijärvi <ul style="list-style-type: none"> kantavuuden ja geometrian parantaminen 	200	0,003	0,01	1	T	
13	Kasarin paikallistie 14748 välillä Ylijärvi – Tevalainen <ul style="list-style-type: none"> tasauksen parantaminen kahdesta paikallisesta ongelmakohteesta 	200	0,003	0,015	2	T	
14	Mt 387 ja Kolikkoinmäentien risteys <ul style="list-style-type: none"> Nopeusrajoituksen alentaminen liittymäalueella (80 km/h) Sivutien risteys –varoituserkki Vaalimaan suunnasta. 	0,5 0,5	0,003 0	6 -	1 1	T T	

YHTEENVETO KIIREELLISYYSLUOKAN 1 TOIMENPITEISTÄ

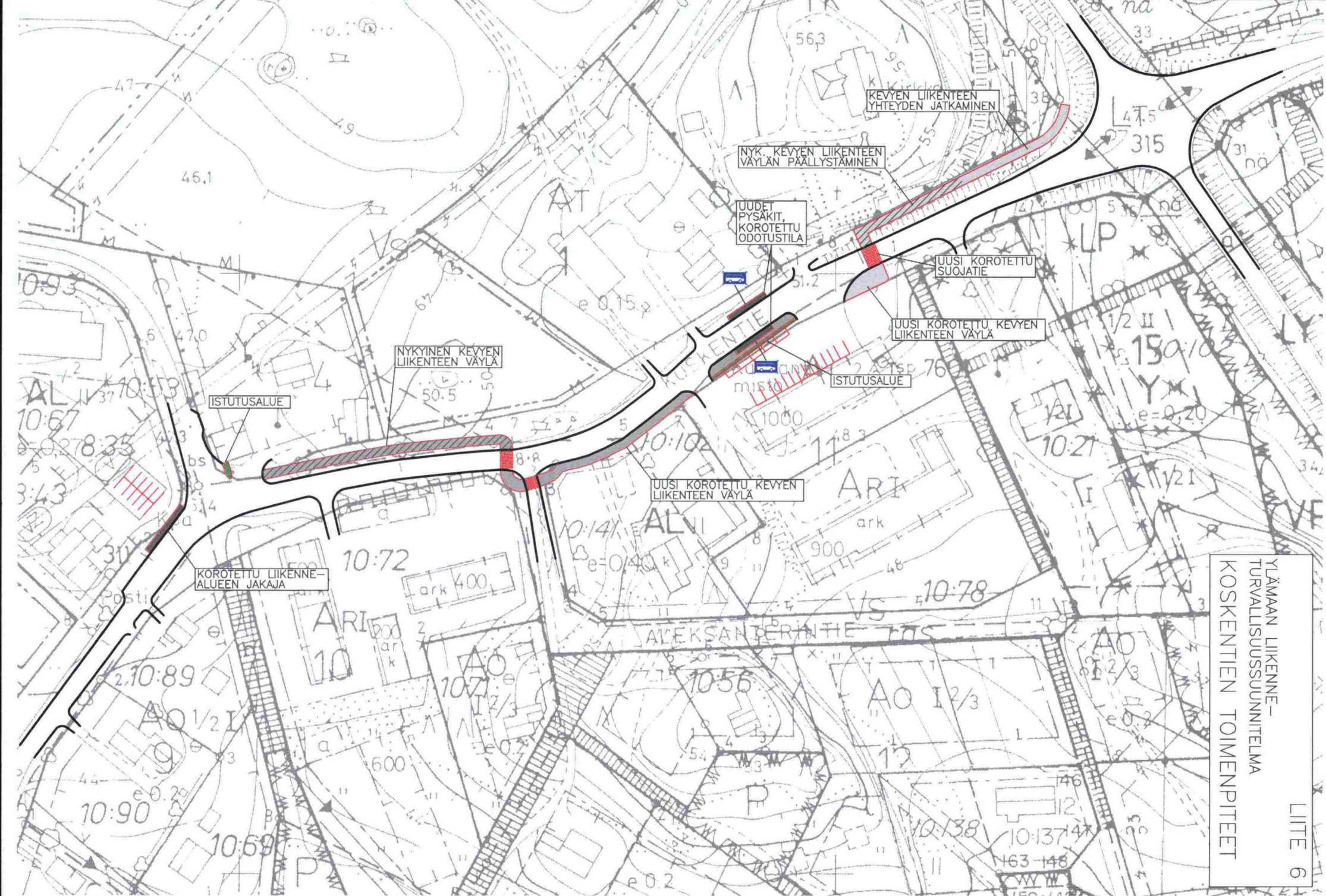
Nro	Kohde Toimenpide-esitys	Kustan- nukset (1 000 €)	Onn.vähen- emä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo / M€/v)	Kiireelli- syyssluokka	Vastuu- taho	Toteutettu (seuranta)
1	Koskentie välillä kunnantalo – kaupan edusta Taajaman kevyt saneeraus <ul style="list-style-type: none">• korotettu kevyen liikenteen väylä väli- le kunnantalo – päiväkot	15	-	-	1	K	
3	Mt 3864 Pulsantie välillä Koskentie – Harjun- tie <ul style="list-style-type: none">• kevyen liikenteen väylä	75	0,001	0,013	1	T	
6	Mt 3864 Opintie <ul style="list-style-type: none">• korotettu suojatie Harjuntielle• suojatie Opintielle (Mt 3964)	6 1	0,001 0,003	0,166 3	1 1	K T	
9	Mt 387 Vaalimaantien ja pt 14787 Juopperin- tien liittymä <ul style="list-style-type: none">• pakollinen pysähtyminen (STOP - merkit) paikallistielle• nopeusrajoitus 80 km/h liittymäalueel- le	1 0,5	0 0,012	0 25	1 1	T T	
10	Mt 387 Vaalimaantien ja paikallistien 14818 liittymä, Säämälä <ul style="list-style-type: none">• Liittymän parantaminen	20	0,004	0,2	1	T	
11	Maantie 387, Joutsenkosken P-alue <ul style="list-style-type: none">• Alueen kehittäminen toimenpideselvi- tyksen mukaisesti <i>toimenpideselvitys</i>	5	-	-	1	T	
12	Paikallistie 14780 välillä Mättö – Ylijärvi <ul style="list-style-type: none">• kantavuuden ja geometrian paranta- minen	200	0,003	0,01	1	T	
14	Mt 387 ja Kolikkoinmäentien risteys <ul style="list-style-type: none">• Nopeusrajoituksen alentaminen liitty- mäalueella (80 km/h)• Sivutien risteys –varoituserkki Vaal- maan suunnasta.	0,5 0,5	0,003 0	6 -	1 1	T T	

KIRKONKYLÄ

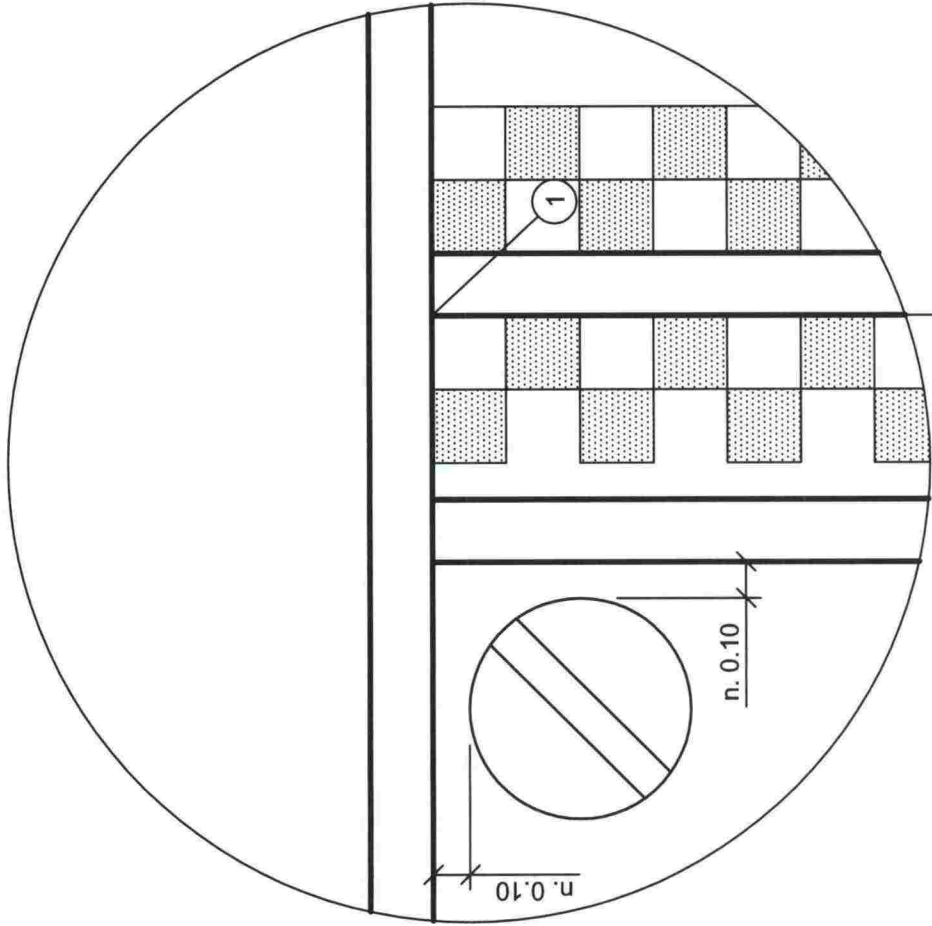
Liite 5: Toimenpide-esitykset,
Ylämaan haja-asutusalue

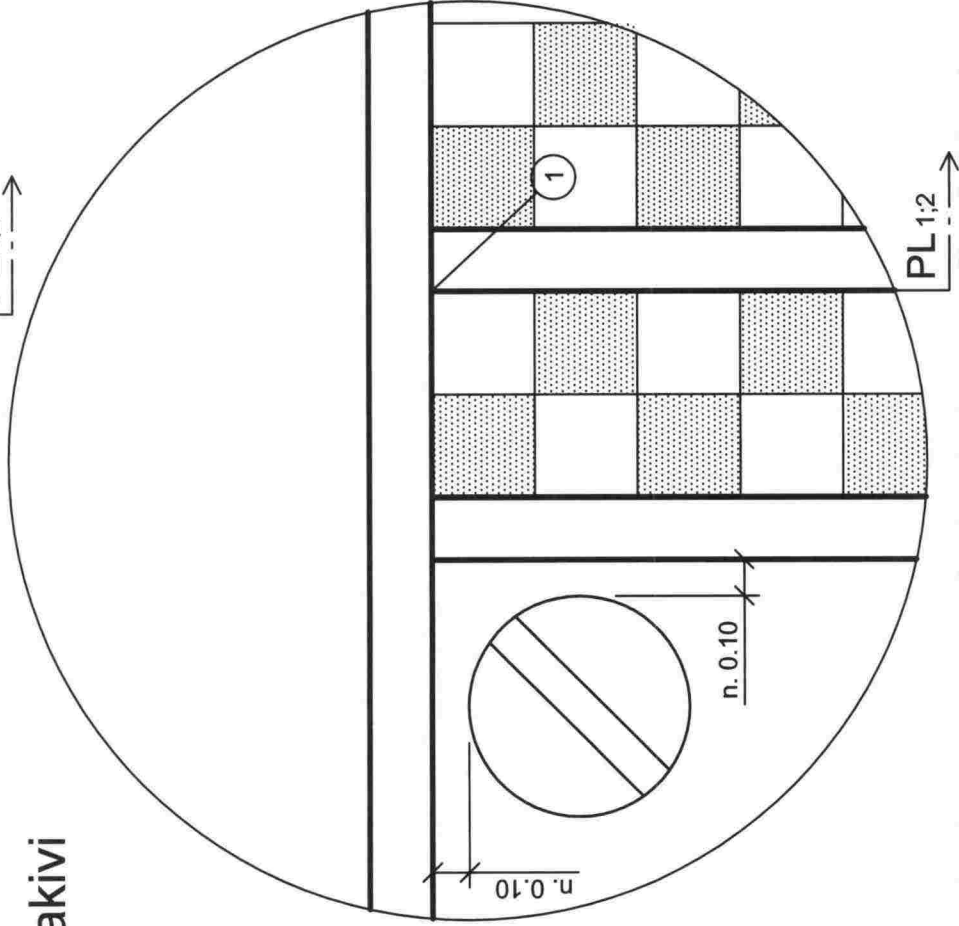

LIITE 7 : KOROTETTU SUOJATIE
SUOJATIEN KOROTUS 7/50 (bussireitillä)

DETALJI 1 (1:20)

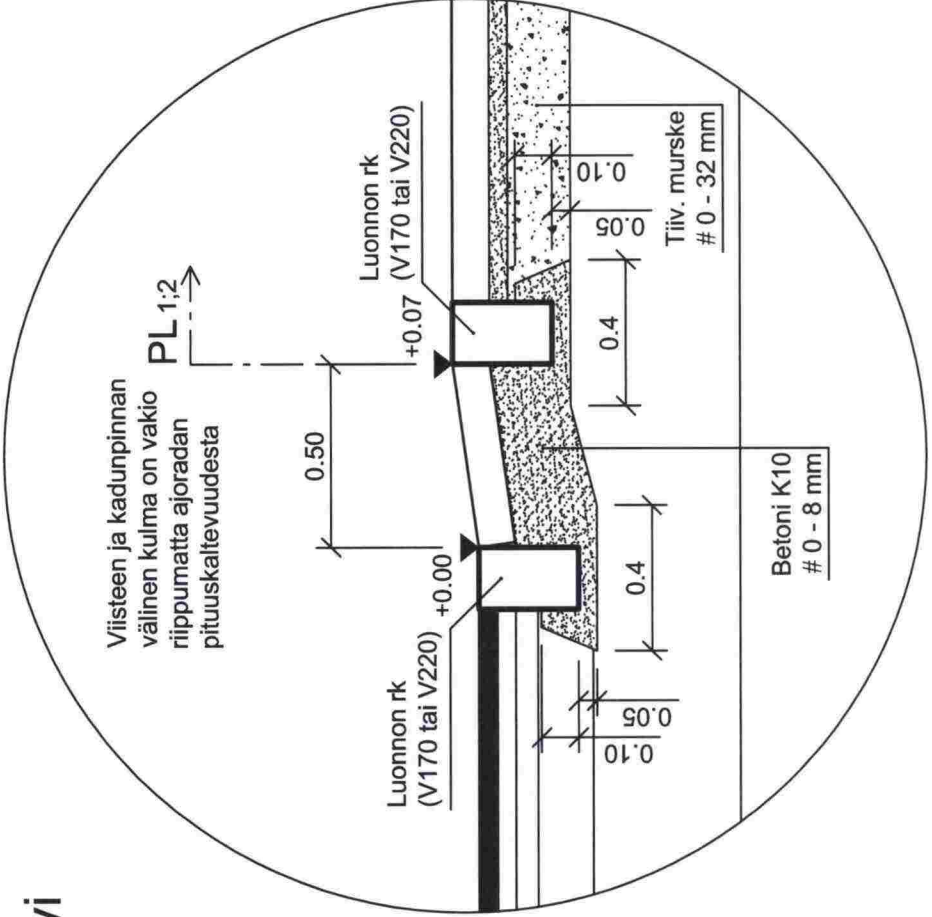

Iso sauvakivi

DETALJI 2 (1:20)

Noppakivi

Iso sauvakivi

